

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Kaliszu**

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W POWIECIE KALISKIM

Stan na dzień 31 grudnia 2021 roku

Kalisz, styczeń 2022 r.

Spis treści

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU	5
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH.....	7
1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych.....	7
1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	8
1.2.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe.....	11
1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby	13
1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.....	15
1.2.4. Zachorowania na grypę	16
1.3. Programy wykorzenienia chorób zakaźnych w Polsce	17
1.4. Realizacja szczepień ochronnych.....	17
1.5. Podsumowanie.....	18
1.6. Wnioski	18
II JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	19
2.1. Ocena jakości wody.....	22
2.2. Wodociągi o produkcji 1001-10000 m ³ /d	32
2.3. Wodociągi o produkcji 101-1000 m ³ /d	32
2.4. Wodociągi o produkcji <100m ³ /d	37
2.5. Podsumowanie.....	37
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	38
3.1. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	38
3.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę	38
3.3. Hotele	39
3.4. Motele.....	39
3.3. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe.....	39
3.4. Obiekty wczasowo-turystyczne.....	39
3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria.....	40
3.6. Ustępy publiczne	40
3.7. Cmentarze i Zakłady Usług Pogrzebowych	41
3.8. Kąpieliska.....	41
3.9. Hałas komunalny	42
3.10. Interwencje	42
3.11. Inne obiekty.....	43
3.12. Podsumowanie.....	43
IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	43
4.1 Zakłady opieki zdrowotnej – ogółem.....	43
4.2 Zakłady leczenia zamkniętego.....	44
4.2.1 Stan techniczny i funkcjonalny szpitali.....	45
4.2.2 Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku w otoczeniu szpitali.....	51
4.2.3 Zaopatrzenie w wodę.....	51
4.2.4 Odprowadzanie ścieków.....	52
4.2.5 Dezynfekcja.....	53
4.2.6 Stacja przygotowania łóżek.....	53
4.2.7 Sterylizacja.....	53
4.2.8 Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów	54
4.2.9 Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną.....	56

4.2.10 Żywnienie pacjentów w szpitalach.....	57
4.3 Zakłady Lecznictwa AmbulATORYJNEGO.....	58
4.3.1 Żywnienie pacjentów w szpitalach.....	59
4.3.2 Postępowanie z odpadami medycznymi.....	59
4.3.3 Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku.....	59
4.3.4 Ocena procedur dezynfekcyjnych oraz w zakresie antyseptyki rąk personelu medycznego.....	59
4.3.5 Ocena procedur sterylizacyjnych.....	59
4.4 Praktyki lekarskie.....	59
4.4.1 Postępowanie z czystą i brudną bielizną.....	59
4.4.2 Postępowanie z odpadami medycznymi.....	60
4.4.3 Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku.....	60
4.4.4 Ocena procedur dezynfekcyjnych i antyseptyki rąk.....	60
4.4.5 Ocena procedur sterylizacyjnych.....	60
4.5 Praktyki pielęgniarskie.....	60
4.6 Podsumowanie.....	60
V. WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY.....	61
5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.....	61
5.1.1. Struktura zatrudnienia.....	61
5.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia.....	61
5.1.3 Kontrole w ramach nadzoru.....	63
5.1.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy.....	63
5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki.....	63
5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy.....	64
5.1.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi.....	64
5.1.8 Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	65
5.2. Choroby zawodowe.....	66
5.3. Podsumowanie.....	66
VI WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.....	67
6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo - wychowawczymi.....	67
6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków.....	68
6.3. Wodociągi i kanalizacja.....	68
6.4. Sale gimnastyczne.....	69
6.5. Meble szkolne.....	69
6.6. Rozkłady zajęć szkolnych.....	69
6.7. Dożywianie w szkołach.....	69
6.8. Opieka medyczna.....	70
6.9. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi.....	70
6.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży.....	70
6.11. Podsumowanie.....	70
VII STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	71
7.1. Zakres nadzoru sanitarnego.....	71
7.2 Stan sanitarny obiektów w 2021 roku.....	72
7.3. Stan sanitarny środków transportu żywności.....	72
7.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	73
7.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF.....	73
7.6. Ocena sposobu żywienia.....	74
7.7. Podsumowanie.....	74

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.....	75
IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	80
X WNIOSKI.....	84

WSTĘP

GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU

1. Prowadzenie szeregu działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii COVID-19 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Prowadzenie nadzoru nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
4. Monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wzmożenie nadzoru nad produktami wprowadzonymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
6. Wykonywanie analiz mikrobiologicznych próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.
7. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
8. Zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej.
9. Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
10. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.
11. Sprawowanie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych, substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.
12. Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
13. Wzmożenie nadzoru sanitarnego nad stanem sanitarno – technicznym placów zabaw przy placówkach oświatowo – wychowawczych oraz innych.

14. Realizowanie niezbędnych czynności zapobiegawczych lub kontrolnych w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego i niezwłoczne przekazywanie informacji w tym zakresie do organów wyższego stopnia.
15. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
16. Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnych z potrzebami społeczności lokalnych, w tym związanych ze specyficzną sytuacją epidemiologiczną powiatu kaliskiego.
17. Dostosowywanie struktur organizacyjnych, rozszerzenie zakresu akredytacji badań laboratoryjnych oraz rozwijanie efektywności poboru i transportu próbek do laboratoriów w celu usprawnienia funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
18. Podnoszenie kwalifikacji pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

W ocenie stanu sanitarnego ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez poszczególne sekcje – stanowiska Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kaliszu. Prezentowane w ww. dokumencie dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2021 realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu w ramach programu badań statystycznych. Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna powiatu kaliskiego w roku 2021 jest dostępna również na stronie internetowej pod adresem:

<http://www.psse-kalisz.pl/>

I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych

Rok 2021 to kolejny rok pandemii COVID-19, w którym podobnie jak w roku ubiegłym większość działań pracowników była skierowana do pracy na rzecz walki z wirusem SARS-CoV-2. Podejmowane w 2021 roku działania wynikały z sytuacji epidemiologicznej

i w głównej mierze dotyczyły:

- przeprowadzaniu wywiadu epidemiologicznego z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2, ustalaniu osób z kontaktu i nakładaniu na te osoby kwarantanny,
- codziennym raportowaniu dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2,
- współpracy z innymi instytucjami takimi jak: Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne w całym kraju, Komendą Miejską Policji, Podmiotami Lecznicznymi, w ramach prowadzonego nadzoru nad osobami objętymi izolacją lub kwarantanną,
- monitorowaniu osób, u których wystąpiło ponowne zachorowanie wirusem SARS-CoV-2 tzw. reinfekcja,
- raportowaniu ilości osób u których wystąpiło zachorowanie wirusem SARS-CoV-2 po pełnym szczepieniu przeciwko COVID-19,
- nadzoru nad wariantami wirusa SARS-CoV-2.

Od 2020 roku funkcjonuje System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), który wykorzystywany jest do przeciwdziałania i zwalczania rozprzestrzeniania się pandemii, ale docelowo ma stać się uniwersalnym narzędziem, wykorzystywanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną w każdym obszarze działalności.

W 2021 roku podejmowano również działania, które wynikały z sytuacji epidemiologicznej innych nadzorowanych chorób zakaźnych i dotyczyły:

1. Nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych, a w szczególności chorób inwazyjnych.
2. Nadzoru nad osobami z zatruciem pokarmowym wywołanym *Salmonellą* i kierowaniem osób z bliskiego kontaktu na badania w kierunku nosicielstwa.

3. Nadzoru nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą.
4. Kierowania na szczepienia p/wzw B osób zakażonych wirusem HCV oraz osób z bliskiego kontaktu z zakażonymi wirusem HBV.
5. Zapobiegania wściekliznie poprzez prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych wśród osób pokąsanych, nadzór nad osobami szczepionymi przeciwko wściekliznie, współpracę z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi, na terenie których dochodziło do zagrożeń (występowały pokąsania) oraz stałą współpracę z Inspekcją Weterynaryjną.

W roku sprawozdawczym 2021 zarejestrowano 11 ognisk zachorowań na COVID-19.

1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w 2021 roku dotycząca innych chorób zakaźnych niż COVID-19 kształtowała się pomyślnie.

Nie zarejestrowano żadnego zachorowania na dur brzuszny i dury rzekome a zachorowania, przeciwko którym prowadzone są obowiązkowe szczepienia ochronne utrzymywały się na stałym niskim poziomie lub nie występowały w ogóle (np. krztusiec, świnka, różyczka, błonica, tężec, nagminne porażenie dziecięce, wścieklizna).

W roku 2021 nieznacznie wzrosła zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby (typu B i C łącznie) i wynosiła 1,7 ogółem zarejestrowano 14 zachorowań, porównywalnie w 2020 roku zapadalność wynosiła 1,3, zachorowań było 11 (*rozd.I.2.2*) .

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie powiatu ziemskiego nie zarejestrowano ogniska chorób szerzących się drogą pokarmową.

Choroby inwazyjne

W roku 2021 nie odnotowano ognisk epidemicznych chorób inwazyjnych spowodowanych przez *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae* i *Neisseria meningitidis*.

Tab. 1. Choroby inwazyjne - zachorowalność w latach 2014 – 2021

Choroby inwazyjne wywołane przez:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Neisseria meningitidis</i> – (posocznica, zap. opon m-r.)	0	0	1	1	1	0	1	0
<i>Streptococcus pneumoniae</i> – (posocznica, zap. opon m-r. i mózgu)	1	0	0	1	0	0	1	0

Borelioza

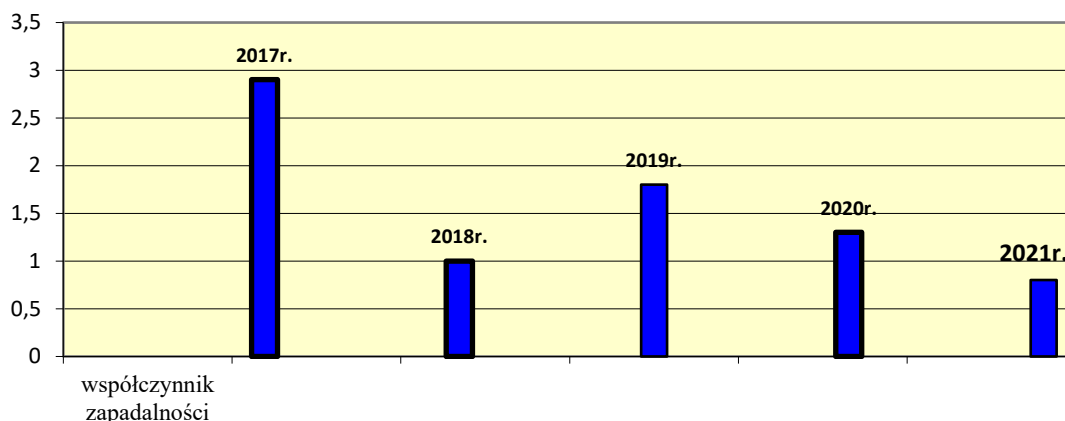
W bieżącym roku sprawozdawczym zmalała liczba zachorowań na boreliozę. Zarejestrowano 7 przypadków przy wsp. zap. 0,8. Porównywalnie, w roku 2020 było 11 zachorowań (wsp. zap. 1,3). We wszystkich przypadkach rozpoznano boreliozę skórną w postaci rumienia wędrującego. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że w większości narażenie na ukłucie przez kleszcza występowało w ogródkach przydomowych oraz w terenach zalesionych. Wśród chorych nie było narażenia zawodowego.

Strukturę zachorowań na boreliozę w latach 2017-2021 w powiecie ziemskim przedstawia umieszczona poniżej tabela i wykres:

Tab. 2. Struktura zachorowań na boreliozę w ostatnich 5 latach w powiecie ziemskim.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach..	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Borelioza	24	2,9	8	1,0	15	1,8	11	1,3	7	0,8

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 1 – Borelioza - zachorowalność w latach 2017 – 2021 w powiecie ziemskim

Pokąsania osób przez zwierzęta - narażenia na wściekliznę

W roku 2021 ogółem zgłoszono 29 przypadków pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu ziemskiego. Porównywalnie w roku 2020 ogółem zgłoszono 35 przypadków. Szczepieniom poddano 4 osoby zamieszkałe na terenie powiatu ziemskiego. Pozostałe osoby zostały zwolnione ze szczepień p/wściekliznie dzięki wykluczeniu wścieklizny u badanych zwierząt przez lekarzy weterynarii. Jest to efekt współpracy z Inspekcją Weterynaryjną oraz innymi Powiatowymi Inspekcjami Sanitarnymi. Zachorowań na wściekliznę u ludzi nie stwierdzono.

Neuroinfekcje

W roku sprawozdawczym 2021 zmalała liczba zachorowań na neuroinfekcję. Zarejestrowano 2 przypadki zachorowań (wsp. zap. 0,2). W roku 2020 zgłoszono 7 przypadków (wsp. zap. 0,9). Wśród zachorowań stwierdzono 2 przypadki zapalenia opon mózgowych na tle bakteryjnym nieokreślonym, które dotyczyły noworodków. Wszystkie przypadki były hospitalizowane.

Gruźlica

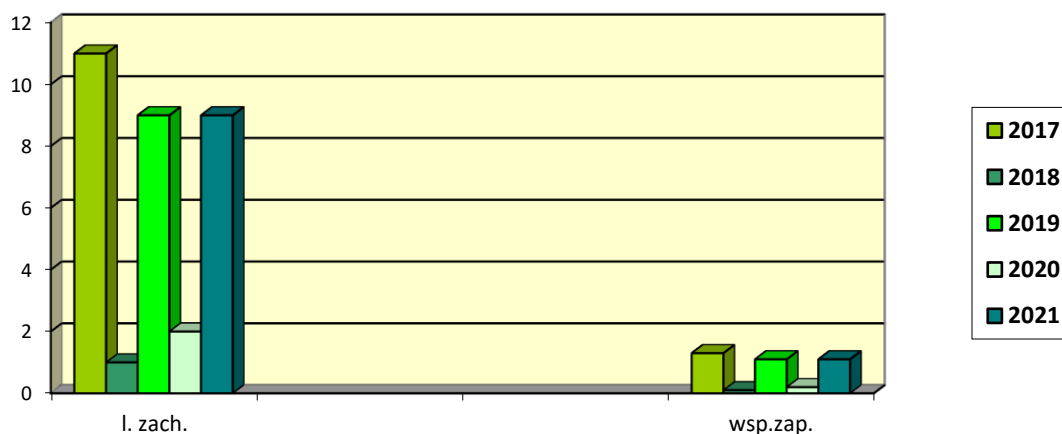
W 2021 roku odnotowano znaczny wzrost zachorowań na gruźlicę płuc postać prątkującą w stosunku do roku ubiegłego. Zarejestrowano 9 przypadków (wsp. zap. 1,1). Porównywalnie w 2020 roku były 2 zachorowania (wsp. zap. 0,2). Zachorowania na gruźlicę płuc postać zakaźną wystąpiły u osób w przedziale wiekowym od 33 do 85 roku życia i dotyczyły 7 mężczyzn i 2 kobiet. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

Przebieg zachorowań w ostatnich pięciu latach przedstawia poniższa tabela i wykres:

Tab.3. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc postać zakaźną w latach 2017-2021

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Gruźlica płuc postać zakaźna	11	1,3	1	0,1	9	1,1	2	0,2	9	1,1

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 2 – Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc w latach 2017– 2021

Choroby weneryczne

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie powiatu ziemskiego znacznie wzrosła ilość zachorowań w stosunku do roku poprzedniego. Zgłoszono ogółem 10 zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową przy wsp. zap. 1,2. Porównywalnie w roku 2020 odnotowano 2 przypadki zachorowania przy wsp. zap. 0,2. Zgłoszono 2 przypadki rzeżączki oraz 6 przypadków kiły.

1.2.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Wzrosła liczba zatruc i zakażeń pokarmowych w roku 2021 w stosunku do roku ubiegłego i wynosiła 219 zgłoszonych zachorowań przy wsp. zap. 26,5. Porównywalnie w 2020 roku zarejestrowano 166 przypadków (wsp. zap. 20,0). W większości zgłaszano zatrucia pokarmowe o bliżej nieokreślonej etiologii (BNO) – 143 przypadki, co stanowi 65,3% ogółu zachorowań. Zatruc pokarmowych o określonej etiologii wirusowej (rota i adenowirusy) było 43, co stanowi 19,6%.

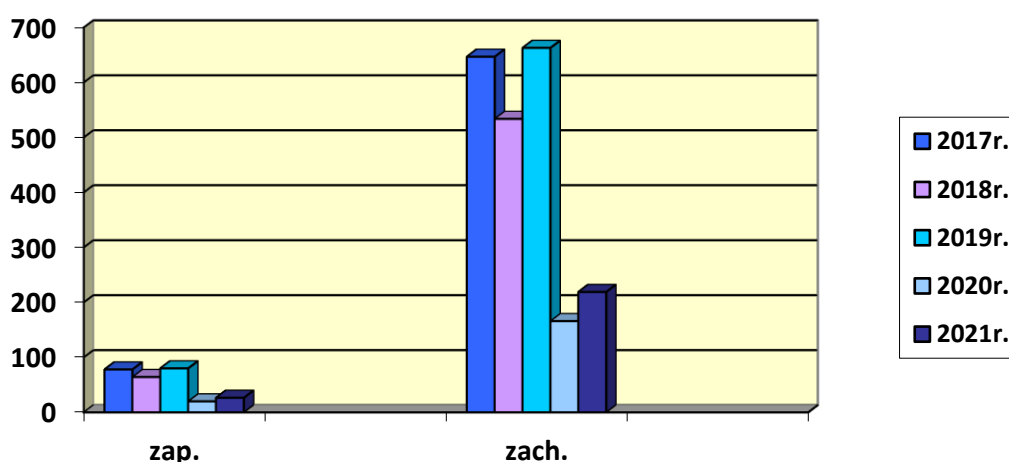
Pozostałe 33 zachorowania (15,1%) miały tło bakteryjne w tym 10 zachorowań wywołanych *Salmonellą*, 22 zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile* i 1 zachorowanie wywołane przez *Escherichia coli*. Źródła zakażenia pokarmowego nie ustalono. Zarejestrowano 14 tymczasowych nosicieli salmonelloz, były to osoby ubiegające się o pracę oraz osoby ze styczności z chorym.

Strukturę zachorowań na zatrucia i zakażenia pokarmowe w ostatnich pięciu latach przedstawia tabela i wykres :

Tab. 4. Strukturę zachorowań na zatrucia i zakażenia pokarmowe w latach 2017 – 2021 w powiecie kaliskim

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Zatrucia pokarmowe	647	78,0	534	64,2	663	79,9	166	20,0	219	26,5

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców.

Ryc. 3 – Zatrucia i zakażenia pokarmowe – liczba zachorowań i zapadalność w latach 2017 – 2021 w powiecie kaliskim.

Biegunki u dzieci do lat 2

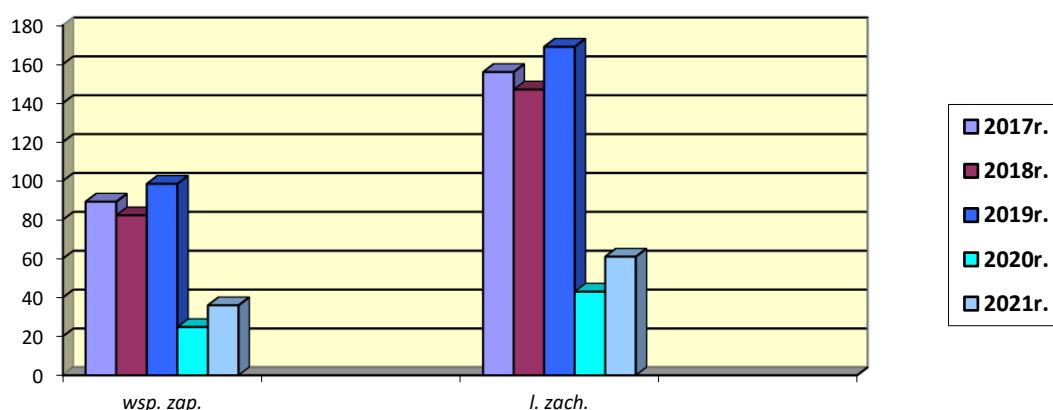
W bieżącym roku sprawozdawczym znacznie wzrosła liczba biegunek u dzieci do lat 2. Zarejestrowano 61 przypadków, przy współczynniku zapadalności 36,0 liczonym na 1000 dzieci do lat 2 w powiecie ziemskim. Porównywalnie w roku 2020 zgłoszono 43 zachorowania (wsp. zap. 24,8). Większość zachorowań (43) tj. 70,5% ogółu wystąpiło na tle bliżej nieokreślonym (BNO). Zatruc pokarmowych o etiologii wirusowej było 14, co stanowi 23,0% ogółu zachorowań. Pozostałe 4 przypadki tj. 6,5% zachorowań miało tło bakteryjne tj.: 3 zachorowania wywołane pałeczką *Salmonella* i 1 zachorowanie wywołane przez *E.coli*.

Z ogólnej liczby zachorowań hospitalizowanych było 39 dzieci, co stanowi 63,9% ogółu zachorowań.

Tab. 5. Liczba zachorowań i zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie kaliskim w latach 2017-2021

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Biegunki u dzieci do lat 2	156	89,3	147	82,3	169	98,5	43	24,8	61	36,0

* Współczynnik zapadalności na 1000 dzieci do lat 2 w powiecie kaliskim.

Ryc. 4 – Biegunki u dzieci do lat 2 – liczba zachorowań i zapadalność w latach 2017- 2021

1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby

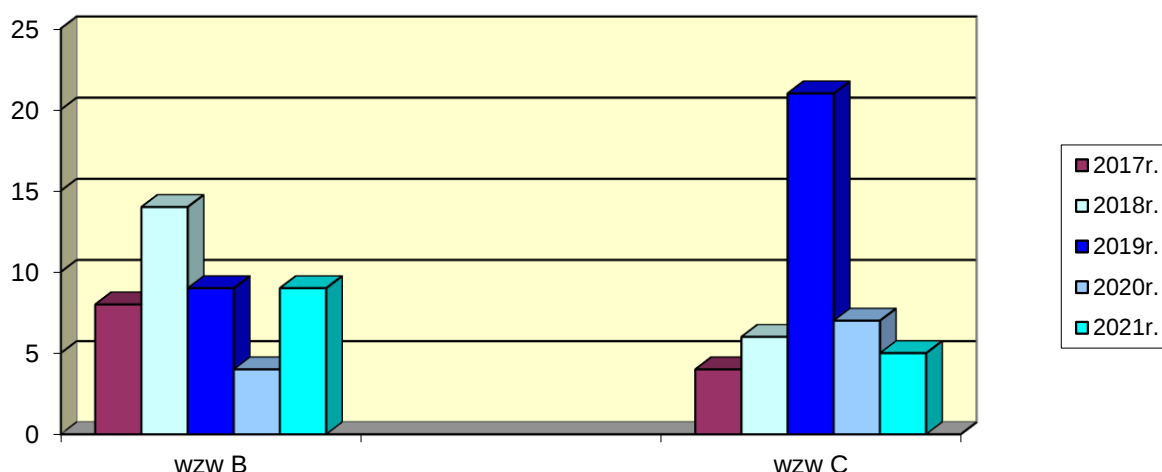
W bieżącym roku sprawozdawczym wzrosła liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C - łącznie ogółem zarejestrowano 14 przypadków przy wsp. zap. 1,7. Porównywalnie w 2020 roku zarejestrowano 11 zachorowań przy wsp. zap. 1,3.

Przebieg zachorowań i zapadalność w ostatnich pięciu latach przedstawia tabela 6.

Tab. 6. Struktura zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby według typów w latach 2017- 2021

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
WZW B	8	1,0	14	1,7	9	1,1	4	0,5	9	1,9
WZW C	4	0,5	6	0,8	21	2,5	7	0,8	5	0,6
WZW inne-nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	12	1,5	20	2,5	30	3,6	11	1,3	14	1,7

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 5 – Wirusowe zapalenie wątroby – zapadalność w latach 2017-2021 w powiecie kaliskim

1.2.2.1. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Liczba zachorowań w roku 2021 w stosunku do roku ubiegłego wzrosła i wynosiła 9 zgłoszonych przypadków przy wsp. zap. 1,9. W roku 2020 były 4 zachorowania (wsp. zap. 0,5). Nie było osób z narażenia zawodowego. Wszystkie zachorowania rozpoznano jako postać przewlekłą. Nie ustalono źródeł zakażenia. Ustalono w dochodzeniu epidemiologicznym osoby z kontaktu z chorymi skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B.

1.2.2.2. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku sprawozdawczym 2021 liczba zachorowań na wzw typu C zmalała i wynosiła 5 przypadków, przy wsp. zap. 0,6. Porównywalnie w 2020 roku było 7 zachorowań (wsp. zap. 0,8). W dochodzeniu epidemiologicznym ustalono 1 osobę z narażenia zawodowego, była to pielęgniarka. Wszystkie zachorowania rozpoznano jako postać przewlekłą. W 2021 roku zarejestrowano 8 nowo wykrytych nosicieli wirusa HCV. Osoby chore i nosiciele skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B.

1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Odra – w roku sprawozdawczym 2021 podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano zachorowania na odrę.

Ospa wietrzna – w roku sprawozdawczym 2021 w powiecie ziemskim zaobserwowano znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano 243 przypadki (wsp. zap. 29,4). Porównywalnie w 2020 roku odnotowano 92 zachorowania (wsp. zap. 11,1). Wśród chorych nie było osób wcześniej zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej. (wykres słupkowy-ryc.6).

Różyczka – w roku 2021 podobnie do roku ubiegłego nie odnotowano zachorowań na różyczkę. (wykres słupkowy - ryc.6).

Krztusiec – w roku 2021 podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano zachorowania na krztusiec (wykres słupkowy – ryc.6).

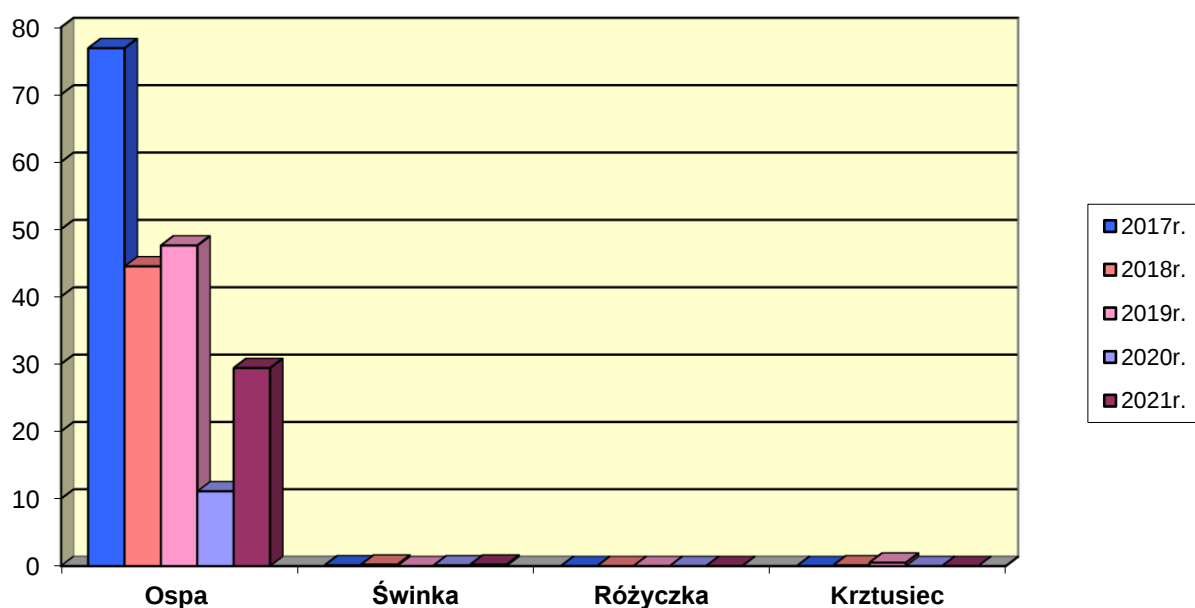
Świnka – w roku sprawozdawczym 2021 zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na świnkę, przy wsp. zap. 0,2. Wśród chorych była 1 dziewczynka w wieku 6 lat, zaszczepiona 2 dawkami oraz 1 mężczyzna w wieku 31 lat, niezaszczepiony przeciwko nagminnemu zapaleniu przyusznic. Porównywalnie w roku 2020 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania przy wsp. zap. 0,1. (wykres słupkowy – ryc.6).

Analizę zachorowań na świnkę, różyczkę i krztusiec w ciągu ostatnich 5 lat ukazuje pomyślną sytuację epidemiologiczną, która jest efektem kontynuacji obowiązkowych szczepień ochronnych (wykres słupkowy - ryc.6).

Tab.7. Zapadalność i zachorowalność na ospę wietrzną, świnkę, różyczkę i krztusiec w powiecie kaliskim w latach 2017-2021

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Ospa wietrzna	638	76,9	370	44,5	395	47,6	92	11,1	243	29,4
Świnka	1	0,1	2	0,2	0	0	1	0,1	2	0,2
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krztusiec	0	0	1	0,1	4	0,5	0	0	0	0

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 6 – Choroby wieku dziecięcego – zapadalność w latach 2017 -2021 w powiecie kaliskim.

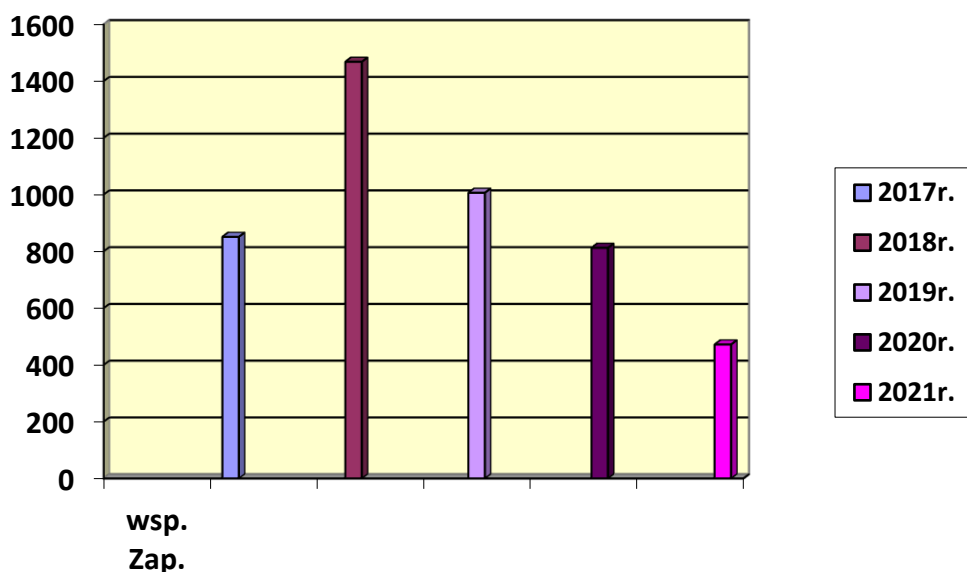
1.2.4. Zachorowania na gripę

W 2021 roku w powiecie ziemskim kaliskim odnotowano znaczny spadek zgłoszonych zachorowań na przypadki grypopodobne - zarejestrowano 3908 przypadków zachorowań przy wsp. zap. 472,0. Porównywalnie w roku 2020 zgłoszono 6748 zachorowań na przypadki grypopodobne (wsp. zap. 812,7). Zgonów nie było. Najwięcej bo 2153 zachorowań dotyczyło osób w przedziale wiekowym od 15 do 64 roku życia, najmniej zachorowało osób w wieku powyżej 65 lat – 286 zachorowań. Sezonowość – najwięcej przypadków grypopodobnych odnotowano w IV kwartale 2021 roku, zgłoszono 1797 zachorowań, co stanowi 46,0% ogółu zachorowań. W III kwartale zarejestrowano 812 zachorowań (20,8%), w II kwartale były 673 zachorowania, co stanowiło 17,2% natomiast najmniej zachorowań odnotowano w I kwartale - 626 zgłoszeń, tj. 16,0% ogółu zachorowań.

Tab.8. Liczba zachorowań na gripę i przypadki grypopodobne w latach 2017 – 2021

Jednostka chorobowa	2017		2018		2019		2020		2021	
	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.
Zachorowania grypowe	7060	851,2	12204	1468,2	8355	1006,5	6748	812,7	3908	472,0

* zapadalność obliczono na 10 000 ludności

Ryc. 7 – Grypa i zachorowania grypopodobne - zapadalność w latach 2017 - 2021 w powiecie ziemskim

1.3. Programy wykorzenia chorób zakaźnych w Polsce

Realizacja programu eradykacji poliomyelitis na terenie powiatu ziemskiego polegała na nadzorze nad wykonawstwem szczepień oraz monitoringu ostrych porażen wiotkich. W latach 2020 – 2021 nie zgłoszono ostrych porażen wiotkich u dzieci do 15 roku życia.

1.4. Realizacja szczepień ochronnych.

Realizacja programu szczepień ochronnych w roku 2021 odbywała się w 18 podmiotach leczniczych. Wykonano 7 kontroli, w tym 1 kontrola interwencyjna dotycząca przerwania łańcucha chłodniczego. W zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek nieprawidłowości nie stwierdzono. Odnotowano w jednym podmiocie leczniczym awarię urządzenia chłodniczego skutkujące przerwaniem łańcucha chłodniczego. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 35 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, z czego: 27 odczynów wystąpiło po szczepieniu przeciwko COVID-19, w tym: 24 zakwalifikowano jako łagodne, 3 zakwalifikowano jako poważne; 8 odczynów wystąpiło po innych szczepieniach – wszystkie zakwalifikowano jako łagodne odczyny poszczepienne. W roku 2021 prowadzono postępowanie administracyjne wobec 86 osób uchylających się od szczepień, w tym 4 zgłoszonych w roku sprawozdawczym.

Obowiązkowi zaszczepienia dokonano u 1 dziecka. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie wystawił żadnego tytułu wykonawczego skierowanego do Wojewody Wielkopolskiego w celu nałożenia grzywny.

1.5. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych z wyjątkiem COVID-19 na terenie powiatu ziemskiego podobnie jak w roku ubiegłym, kształtowała się pomyślnie.
2. Spadek zachorowań większości chorób zakaźnych jest efektem kontynuacji obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Objęcie od 2003 roku obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi wszystkich dzieci doprowadziło do braku zachorowań na różyczkę i wyeliminowania różyczki wrodzonej.

1.6. Wnioski

1. Szczepionki są bez wątpienia jednym z największych osiągnięć współczesnej medycyny, a szczepienia są najbardziej efektywnymi działaniami profilaktycznymi, które chronią nas przed wieloma groźnymi chorobami zakaźnymi. Ich skuteczność mierzona jest spadkiem a nawet brakiem zachorowań na odrę, tężec, krztusiec, polio i różyczkę.
2. Propagowanie szczepień ochronnych zalecanych przeciwko chorobom zakaźnym szczególnie niebezpiecznych dla dzieci, odniosło efekt w postaci zmniejszenia zagrożeń zachorowań wywołanych przez takie patogeny jak: meningokoki, wirus ospy wietrznej.
3. W roku sprawozdawczym 2021 do kalendarza szczepień obowiązkowych wprowadzono szczepienie przeciwko rotawirusom.
4. Szczepienia przeciw Covid-19 to jeden z elementów, dzięki któremu można powstrzymać pandemię. Szczepienia te nie chronią przed samym zachorowaniem, mają natomiast za zadanie chronić przed ciężkim przebiegiem choroby i hospitalizacją, zmniejszają także ryzyko śmierci spowodowane kontaktem z wirusem SARS-CoV-2.
5. W dobie pandemii Covid-19 stworzenie systemów informatycznych tj. EWP, SEPIS ułatwiło nadzór epidemiologiczny nad osobami objętymi izolacją lub kwarantanną, tym samym umożliwiło wsparcie działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania pandemii.

Powyższe dane obliczono na dzień 30.06.2021 r.

Liczba ludności w powiecie kaliskim – 82 793

ziemskim w wieku 0 i 1 roku - 1 696.

II JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie powiatu kaliskiego jest eksploatowanych 49 wodociągów, w tym 44 o charakterze publicznym, produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi do celów zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu. W porównaniu do roku 2020 został wyłączony z użytkowania na czas nieokreślony wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Żelazkowie. W przypadku tego wodociągu, mieszkańcy obszaru zaopatrzenia byli zaopatrywani w wodę z wodociągu sieciowego Dębe od marca 2021 roku. Zgodnie z oświadczeniem administratora wodociągu, wodociąg sieciowy w Żelazkowie został wyłączony z użytkowania do momentu przeprowadzenia prac remontowych.

Pięć wodociągów stanowią własność prywatną i ujmują wodę na własne potrzeby, tj.:

- wodociąg przedsiębiorstwa Colian Sp. z o.o. w Gminie Opatówek (woda przeznaczona do produkcji wody mineralnej, napojów gazowanych i niegazowanych, oranżady i toniku),
- wodociąg Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie Sp. z o.o. (woda służąca działalności publicznej – zaopatrzenie pacjentów i pracowników zakładu opieki),
- wodociąg Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy (woda służąca działalności publicznej – zaopatrzenie pacjentów i pracowników zakładu opieki),
- wodociąg GRUPY AWW Sp. z o.o. Sp. k. w miejscowości Zbiersk Cukrownia w Gminie Stawiszyn (woda przeznaczona do produkcji etanolu rektyfikowanego oraz alkoholu farmaceutycznego, wykorzystywana do celów gospodarczych i socjalnych zakładu, sprzedawana innym podmiotom),
- wodociąg przedsiębiorstwa JAKO Sp. z o.o. w Gminie Żelazków (woda przeznaczona do celów produkcji zakładowej oraz wykorzystywana do celów gospodarczych i socjalnych pracowników zakładu),

Zgodnie z szacunkami poszczególnych zarządców i właścicieli urządzeń wodnych sieć wodociągowa dociera do wszystkich zamieszkałych miejscowości w powiecie kaliskim i zaopatruje około 84868 mieszkańców powiatu. Sumaryczna liczba mieszkańców powiatu kaliskiego obliczona na podstawie danych producentów wody jest obarczona pewnym błędem, wynikającym z różnych metod szacunkowych, przyjętych przez te podmioty. Do sieci wodociągowej nie są podłączone pojedyncze gospodarstwa domowe (zaopatrywane w wodę z ujęć indywidualnych – studni kopanych), do których doprowadzenie sieci wodociągowej jest utrudnione z przyczyn technicznych lub gospodarczych, których mieszkańcy nie wyrażają na to zgody. Wykaz urządzeń wodociągowych wraz z danymi na temat wielkości produkcji wody i liczby zaopatrywanych mieszkańców przedstawiono w tabeli 9.

Tab. 9. Wykaz wodociągów, produkujących wodę do spożycia przez ludzi na terenie powiatu kaliskiego

Lp.	Nazwa wodociągu	Szacowana liczba zaopatrywanej ludności	Średnioroczna produkcja wody [m ³ /d]	Gmina
1	Blizanów	2110	433	Blizanów
2	Jastrzębniki	2665	266	
3	Lipe	1484	288	
4	Pawłówek	1670	561	
5	Rychnów	1490	365	
6	Zagorzyn	2380	798	
7	Brzeziny	2422	410	Brzeziny
8	Czempisz	1247	190	
9	Pieczyska	1270	260	
10	Piegonisko Wieś	773	134	
11	Kamień	1210	310	Ceków-Kolonia
12	Morawin	1972	227	
13	Ceków-Kolonia	1460	457	
14	Biała	5640	810	Godziesze Wielkie
15	Wolica	3515	554	
16	Szpital Wolica	0	15	
17	Dębsko	2195	387,3	Koźminek
18	Koźminek	2736	416,08	
19	Moskurnia	705	181,59	
20	Pietrzyków	1893	483,04	
21	Sokołówka	0	18	
22	Lisków	2631	685	Lisków
23	Strzałków	2601	555	
24	Dzierzbín	1074	159,31	Mycielin
25	Korzeniew	2020	216,17	
26	Kościelec	1343	249,55	
27	Danowiec	405	95,55	
28	Cienia II	2205	353	Opatówek

Lp.	Nazwa wodociągu	Szacowana liczba zaopatrywanej ludności	Średnioroczna produkcja wody [m ³ /d]	Gmina
29	Michałów II	232	7	
30	Opatówek	4648	460,5	
31	Rajsko	346	99,5	
32	Tłocinia Wielka	3650	1075,1	
33	Colian	0	904,22	
34	Piątek Wielki	728	303,27	Stawiszyn
35	Stawiszyn	2818	484,99	
36	Zbiersk	2030	371,68	
37	Zbiersk Kolonia	1421	336,01	
38	Zbiersk Cukrownia	0	500	
39	Iwanowice	2177	352,66	Szczytniki
40	Mroczy Wielkie	502	63,45	
41	Radliczyce	1848	292,32	
42	Staw	987	148,51	
43	Szczytniki	2402	463,13	
44	Dębe	3053	520	Żelazków
45	Janków Goliszewski	1200	453	
46	Kokanin	2210	840	
47	Michałów	1200	190	
48	Pólko	2300	522	
49	Jako	0	66,28	
50	Żelazków	-	-	
	Razem	84868	18401,21	

*wodociąg nie zaopatruje w wodę stałych mieszkańców powiatu

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności jest czerpana z ujęć podziemnych (jurajskich, kredowych, trzecio i czwartorzędowych), zlokalizowanych przede wszystkim na terenach rolniczych. Jakość ujmowanej wody jest dobra i nie wymaga stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania. Tylko jeden wodociąg sieciowy dystrybuuje wodę bezpośrednio ujmowaną, bez jej wcześniejszego oczyszczania (Wodociąg Michałów II w Gminie Opatówek).

W pozostałych urządzeniach uzdatnianie wody polega na obniżeniu w wodzie zawartości rozpuszczonych jonów żelaza (II) i manganu (II), przy wykorzystaniu dwóch metod tj. aeracji (napowietrzania) oraz filtracji. W celu utrzymania odpowiednich warunków bakteriostatycznych na wodociągach stosuje się okresową dezynfekcję chemiczną wody.

Metoda ta jest stosowana zapobiegawczo w czasie wykonywania prac modernizacyjnych i konserwacyjnych oraz w przypadkach stwierdzenia zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody. Do wody dawkowany jest podchloryn sodu za pomocą automatycznych urządzeń dozujących – pomp membranowych. Stała dezynfekcja chemiczna wody jest prowadzona jedynie na wodociągu Biała (Gmina Godziesze Wielkie). W przypadku wodociągów: Szpitala w Wolicy, Sokołówki, Coliana, Zbiersku Cukrowani, Dzierzbina (Gmina Mycielin), Mroczy Wielkie (Gmina Szczytniki) prowadzona jest stała dezynfekcja za pomocą lampy UV, zarządca wodociągu ma również możliwość okresowej dezynfekcji chemicznej za pomocą podchlorynu sodu. W 2021 r. lampa UV została również zainstalowana na wodociągu Pietrzyków oraz Moskurnia (Gmina Koźminek).

W 2021 r. została oddana do użytkowania nowa stacja uzdatniania wody w miejscowości Rajsko (gmina Opatówek). W poprzednio ujmowana woda była dystrybuowana bez jej wcześniejszego oczyszczania. Obecnie ujmowana woda z dwóch studni głębinowych na terenie działki wyznaczonej wokół stacji uzdatniania wody jest stale dezynfekowana chemicznie za pomocą lampy UV. Zastosowano również możliwość wykorzystania okresowej chemicznej za pomocą podchlorynu sodu.

2.1. Ocena jakości wody

W 2021 roku ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Nadzór sanitarny nad jakością wody w okresie sprawozdawczym prowadzono we wszystkich zaewidencjonowanych wodociągach, zgodnie z planem działania, opracowanym na 2021 rok, zatwierdzonym przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Częstotliwość poboru próbek ustalono na podstawie wielkości średniodobowej produkcji wody w m³/dobę w 2020 roku z poszczególnych wodociągów. Próbki wody do badania laboratoryjnego pobierano w stałych punktach poboru, uzgodnionych z zarządcami i właścicielami urządzeń wodnych. Badania wody realizowane były w oparciu o monitoring parametrów grupy A, monitoring parametrów grupy B oraz nadzór sanitarny.

Monitoring parametrów grupy A służy sprawowaniu bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody i obejmuje swym zakresem zestaw najistotniejszych (podstawowych) parametrów fizycznych, organoleptycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Monitoring parametrów grupy B stanowi rozszerzenie monitoringu A i obejmuje znacznie większy zakres badanych parametrów w tym m.in. metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody. Badania w ramach nadzoru sanitarnego obejmują natomiast swym zakresem wybrane parametry, które są badane w celu potwierdzenia zanieczyszczenia wody, wyjaśnienia przyczyn stwierdzonego zanieczyszczenia lub oceny skuteczności podjętych działań naprawczych.

Zakres badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2020 roku ustalono na podstawie rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wytycznych Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2021 roku badano następujące parametry w monitoringu A i B: mętność, barwa, zapach, odczyn, przewodność elektryczna, twardość (sumaryczna zawartość wapnia i magnezu), utlenialność (indeks nadmanganianowy), amoniak, azotyny, azotany, chlorki, żelazo, mangan, siarczany, cyjanki, fluorki, sól, bor, glin, chrom, nikiel, miedź, arsen, selen, srebro, kadm, antymon, ołów, rtęć, benzo(a)piren, Σ WWA, 1,2-dichloroetan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, tetrachlorometan, benzen, α -HCH, HCB, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, heptachlor, aldryna, epoksyd heptachloru, α – endosulfan, dieldryna, p. p'-DDE, o. p'-DDD, β -endosulfan, p. p-DDD, aldehyd endryny, siarczan endosulfanu, Σ pestycydów chloroorganicznych, Σ THM, chlor wolny, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h, liczba enterokoków kałowych, liczba bakterii grupy coli, liczba bakterii *Escherichia coli*.

Badania jakości wody w zakresie monitoringu A oraz częściowo monitoringu B w ramach kontroli urzędowej wykonywano w Laboratorium Badania Wody i Gleby Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu, natomiast w zakresie specjalistycznych badań z zakresu monitoringu B (metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody) w Laboratorium Badania Wody i Gleby Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Liczbę zbadanych próbek wody w ramach kontroli urzędowej, pochodzącej z poszczególnych wodociągów przedstawiono w tabeli 10, natomiast liczbę zbadanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez producentów wody w tabeli 11.

Tab. 10. Liczba zbadanych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2021 roku w ramach kontroli urzędowej z poszczególnych obszarów dystrybucji

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania					Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			
			bakteriologia	fizykochemia	fizykochemia z bakteriologią	
Biała	4	1	0	0	0	5
Blizanów	4	1	0	0	0	5
Brzeziny	4	1	0	0	0	5
Ceków-Kolonia	4	1	0	0	0	5
Cienia II	4	1	0	0	0	5
Colian	4	1	0	0	0	5
Czempisz	4	1	0	0	0	5
Danowiec	4	1	0	0	0	5
Dębe	4	1	0	0	0	5
Dębsko	4	1	0	0	0	5
Dzierzbín	4	1	0	0	0	5
Iwanowice	4	1	0	0	0	5
JAKO Sp. z o.o.	2	0	0	0	0	2
Janków	4	1	0	0	0	5
Jastrzębniki	4	1	0	0	0	5
Kamień	4	1	0	0	0	5
Kokanin	4	1	0	0	0	5
Korzeniew	4	1	0	0	0	5
Kościelec	4	1	0	0	0	5
Koźminek	4	1	0	0	0	5
Lipe	4	1	0	0	0	5
Lisków	4	1	0	0	0	5
Michałów	4	1	0	0	0	5
Michałów II	2	0	0	0	0	2
Morawin	4	1	0	0	0	5
Moskurnia	4	1	0	0	0	5
Mrocзки Wielkie	2	0	0	0	0	2
Opatówek	4	1	0	0	0	5
Pawłówek	4	1	0	0	0	5
Piątek Wielki	4	1	0	0	0	5
Pieczyska	4	1	0	0	0	5
Piegonisko Wieś	4	1	0	0	0	5
Pietrzyków	4	1	0	0	0	5
Pólko	4	1	0	0	0	5
Radliczyce	4	1	0	0	0	5
Rajsko	2	0	0	0	0	2
Rychnów	4	1	0	0	0	5
Sokołówka	2	0	0	0	0	2
Staw	4	1	0	3	0	8

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania					Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			
			bakteriologia	fizykochemia	fizykochemia z bakteriologią	
Stawiszyn	4	1	0	0	0	5
Strzałków	4	1	0	0	0	5
Szczytniki	4	1	0	0	0	5
Szpital Wolica	2	0	0	0	0	2
Tłokinia Wielka	8	2	0	0	0	10
Wolica	4	1	0	0	0	5
Zagorzyn	4	1	0	0	0	5
Zbiersk	4	1	0	0	0	5
Zbiersk Cukrownia	4	1	0	0	0	5
Zbiersk Kolonia	4	1	0	0	0	5
Żelazków	5	0	0	0	0	5
Suma końcowa	193	44	0	3	0	240

Tab. 11. Liczba zbadanych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2021 roku w ramach kontroli wewnętrznej z poszczególnych obszarów dystrybucji

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania						Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			promienio- twórczość	
			bakteriologia	fizyko-chemia	fizyko-chemia z bakterio- logią		
Biała	4	1	0	0	0	0	5
Blizanów	4	1	2	3	0	0	10
Brzeziny	4	1	0	0	0	0	5
Ceków-Kolonia	4	1	1	0	0	0	6
Cienia II	4	1	0	2	0	0	7
Colian	4	1	0	0	0	0	5
Czempisz	4	1	0	0	0	0	5
Danowiec	4	1	0	0	0	0	5
Dębe	4	1	1	3	1	0	10
Dębsko	4	1	0	0	0	0	5
Dzierzbín	4	1	0	0	1	0	6
Iwanowice	4	1	1	0	0	0	6
JAKO Sp. z o.o.	2	1	0	0	0	0	3
Janków	4	1	1	2	0	0	8
Jastrzębniki	5	1	2	0	0	0	8
Kamień	5	1	1	3	0	0	10
Kokanin	4	1	5	3	2	0	15
Korzeniew	4	1	0	1	0	0	6
Kościelec	4	1	0	0	0	0	5
Koźminek	4	1	1	0	0	0	6
Lipe	4	1	1	0	0	0	6
Lisków	5	1	0	0	0	0	6
Michałów	4	1	2	5	0	0	12

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania						Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			promienio- twórczość	
			bakteriologia	fizyko-chemia	fizyko-chemia z bakterio- logią		
Michałów II	3	1	0	0	0	0	4
Morawin	5	1	2	0	0	0	8
Moskurnia	4	1	0	2	0	0	7
Mroczy Wielkie	2	1	3	0	0	0	6
Opatówek	5	1	4	0	0	0	10
Pawówek	4	1	0	0	0	0	5
Piątek Wielki	4	1	3	0	0	0	8
Pieczyska	4	1	0	0	0	0	5
Piegonisko Wieś	4	1	0	0	0	0	5
Pietrzyków	4	1	0	1	0	0	6
Pólko	4	1	0	2	0	0	7
Radliczyce	4	1	0	1	0	0	6
Rajsko	4	1	1	1	0	0	7
Rychnów	4	1	2	0	0	0	7
Sokołówka	3	1	0	0	0	0	4
Staw	4	1	0	0	0	0	5
Stawiszyn	4	1	0	1	0	0	6
Strzałków	5	1	0	1	0	0	7
Szczytniki	4	1	0	0	0	0	5
Szpital Wolica	1	1	0	0	0	0	2
Tłokinia Wielka	8	2	1	0	4	0	15
Wolica	4	1	0	1	0	0	6
Zagorzyn	4	1	0	0	0	0	5
Zbiersk	4	1	2	40	15	0	62
Zbiersk Cukrownia	4	1	0	0	0	0	5
Zbiersk Kolonia	4	1	0	0	1	0	6
Żelazków	5	0	8	0	0	0	13
Suma końcowa	202	50	44	72	24	0	392

W 2021 roku spośród zbadanych 240 próbek wody w ramach kontroli urzędowej, odnotowano 43 próbki, w których wykryto przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości jednego lub kilku parametrów wskaźnikowych (17,92%).

W grupie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych najczęściej odnotowywano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru mętności, natomiast w grupie parametrów mikrobiologicznych – liczbę bakterii grupy coli. Zestawienie negatywnych wyników analiz laboratoryjnych przedstawiono w tabeli 12.

W 2021 roku w ramach kontroli wewnętrznej zbadano natomiast 392 próbki wody. W 70 próbkach odnotowano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości jednego lub kilku parametrów wskaźnikowych (17,86%).

W grupie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych najczęściej odnotowywano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru manganu oraz żelaza, natomiast w grupie parametrów mikrobiologicznych – liczby bakterii grupy coli. Zestawienie negatywnych wyników analiz laboratoryjnych przedstawiono w tabeli 13.

Tab. 12. Liczba próbek zbadanych w ramach kontroli urzędowej, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości badanego parametru w 2021 roku

Nazwa wodociągu	Ilość złych próbek	mętność	mangan	żelazo	barwa	bakterie grupy coli	ogólna liczba mikroorg.	bakterie <i>Escherichia coli</i>	nikiel	olów
Blizanów	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Colian	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Dębe	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1
Dzierzbín	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
Kokanin	5	5	1	1	0	2	0	0	0	0
Korzeniew	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Koźminek	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Michałów	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Mroczy Wielkie	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Opatówek	4	0	0	0	0	4	0	0	0	0
Piątek Wielki	3	1	0	1	0	3	0	0	0	0
Pólko	3	3	0	1	0	0	0	0	0	0
Radliczyce	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Rychnów	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Staw	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Stawiszyn	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tłocinia Wielka	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Zbiersk	5	1	1	1	1	5	1	5	0	0
Żelazków	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Suma końcowa	43	21	2	7	2	17	8	5	1	1

Tab. 13. Liczba próbek w ramach kontroli wewnętrznej, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości badanego parametru w 2021 roku.

Nazwa wodociągu	Ilość złych próbek	mętność	mangan	żelazo	barwa	bakterie grupy coli	ogólna liczba mikroorg.	Srebro
Blizanów	3	1	0	0	1	1	1	0
Ceków Kolonia	1	0	0	0	0	0	1	0
Cienia II	2	1	0	0	0	0	0	1
Dębe	2	0	0	0	1	2	0	0
Iwanowice	1	1	0	0	0	0	0	0
Janków	4	0	1	0	0	3	0	0
Jastrzębniki	2	0	0	0	0	2	0	0
Kamień	2	1	0	0	0	1	0	0
Kokanin	5	0	0	0	0	5	0	0
Lipe	1	0	0	0	0	1	0	0
Michałów	2	0	0	0	0	2	0	0
Morawin	3	0	0	0	0	0	3	0
Moskurnia	1	0	0	0	1	0	0	0
Mrocзки Wielkie	1	0	0	0	0	0	1	0
Pietrzyków	1	0	1	0	0	0	0	0
Rajsko	2	0	0	0	0	0	1	1
Rychnów	1	0	0	0	0	0	1	0
Strzałków	1	1	0	0	0	0	0	0
Tłokinia Wielka	2	1	0	0	1	1	1	0
Wolica	1	1	0	0	0	0	0	0
Zbiersk	25	0	6	8	0	10	1	0
Zbiersk Kolonia	1	1	1	1	0	0	0	0
Żelazków	6	0	0	0	0	2	4	0
Suma końcowa	70	8	9	9	4	30	14	2

Wartości obserwowanych przekroczeń parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi, w związku z tym nie wprowadzono ograniczeń dotyczących spożycia wody oraz sposobu jej użytkowania.

Wszystkie parametry organoleptyczne i fizykochemiczne, które zostały przekroczone (mętność, mangan, żelazo, srebro, barwa, nikiel, ołów) należą do tzw. parametrów wskaźnikowych, a ich podwyższone wartości nie mają bezpośrednio negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Podwyższone wartości parametrów wskaźnikowych mogą świadczyć o nieprawidłowościach w procesie uzdatniania wody (efektywności uzdatniania), czy nieprawidłowościach w funkcjonowaniu instalacji wodnej. W przypadkach stwierdzenia zanieczyszczenia organoleptycznego i fizykochemicznego każdorazowe przekroczenie wartości dopuszczalnej zgłaszano bezzwłocznie producentom wody, zobowiązując ich jednocześnie do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, które polegały na optymalizacji procesu technologicznego oczyszczania wody (poprawie skuteczności procesu aeracji lub/i filtracji) oraz procesu dystrybucji wody (płukanie sieci wodociągowej, eliminującej wtórne zanieczyszczenia wody, powstające w wyniku odkładania się osadów na wewnętrznych powierzchniach sieci wodociągowej). Skuteczność działań naprawczych była każdorazowo potwierdzana powtórным badaniem wody.

Producenci wody informowali również Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu o wystąpieniu niezgodności próbek w zakresie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych z wymaganiami, które wystąpiły w badaniach realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej. Nie odnotowano istotnych nieprawidłowości w tym zakresie oraz przypadku zatajenia takich informacji przez producentów. W badaniach próbek wody w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych najczęściej stwierdzano występowanie bakterii grupy coli oraz nieznacznie rzadziej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 h. Przekroczenia pozostałych parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*) miały charakter incydentalny i nie potwierdzały ich badania powtórzone.

Zanieczyszczenie wody bakteriami grupy coli miało najczęściej charakter miejscowy i krótkotrwały, a podjęte działania naprawcze przez producentów wody, były wystarczające do uzyskania należytej jakości dostarczanej wody w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z badań.

W większości przypadków ilość stwierdzanych bakterii z tej grupy nie przekraczała 10 jtk/100 ml i nie towarzyszyły im istotniejsze z punktu widzenia zagrożenia dla zdrowia ludzi bakterie *Escherichia coli* oraz enterokoki kałowe. W wyniku badań nie ustalono bezpośrednich przyczyn zanieczyszczeń wody bakteriami grupy coli. Należy przypuszczać, że były one wynikiem niewłaściwej eksploatacji i konserwacji urządzeń wodnych. Prawdopodobną przyczyną zanieczyszczeń wody, wskazywana często przez producentów wody, mogły być również niewłaściwe wykonane przyłącza wodociągowe (bez sprawnych zaworów zwrotnych) oraz podłączania do wewnętrznej instalacji wodociągowej budynków innych źródeł wody – studni kopanych.

W ramach kontroli urzędowej na wodociągu sieciowym Zbiersk, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wydał komunikat w dniu 6 października 2021 r. w sprawie ograniczonego spożycia wody (tylko po przegotowaniu). Pobrane próbki wody wykazały wysokie ilości bakterii grupy coli oraz *Escherichia coli*. Przeprowadzone natychmiast działania naprawcze administracji wodociągu oraz badania wykazały poprawę jakości wody do wartości normatywnych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wydał komunikat w dniu 15 października 2021 r. w sprawie poprawnej jakości wody na wodociągu sieciowym Zbiersk (gmina Stawiszyn).

Okresowo jakość wody odbiegała również od wymagań ze względu na zwiększone ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 h - parametru stosowanego do kontroli skuteczności uzdatniania oraz oceny stopnia wtórnego jej zanieczyszczenia podczas dystrybucji siecią wodociagową. Parametr ten charakteryzuje organizmy psychrofilne, ginące poniżej temperatury 0°C i powyżej 30°C, nieszkodliwe dla człowieka, gdyż nie przeżywają w jego organizmie.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia mikrobiologicznego w analizowanych próbkach wody informowano niezwłocznie właściciela lub zarządcę wodociągu o wyniku badania, zobowiązując go jednocześnie do natychmiastowego podjęcia działań naprawczych, które polegały przede wszystkim na dezynfekcji chemicznej wody oraz eliminacji prawdopodobnych przyczyn zanieczyszczeń. Podobnie jak w przypadku zanieczyszczeń organoleptycznych i fizykochemicznych, producenci wody wywiązywali się z obowiązku informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu o wystąpieniu niezgodności próbek w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

Istotniejsze zanieczyszczenia mikrobiologiczne, które wystąpiły w ciągu roku na poszczególnych wodociągach ze względu na długość trwania oraz liczbę odnotowanych w próbkach bakterii przedstawiono w opisach poszczególnych grup wielkości urządzeń wodnych w dalszej części oceny.

Reasumując należy uznać, że jakość wody pochodzącej ze wszystkich nadzorowanych wodociągów w 2021 roku, oceniona na podstawie kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez producentów wody była dobra (przydatna do spożycia) i spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W przypadku wodociągu Żelazków, nie zostało wydane stwierdzenie o przydatności wody oraz okresowej oceny jakości wody ze względu na wyłączoną z użytkowania stację uzdatniania wody oraz zaopatrywanie ludności z innego wodociągu sieciowego z miejscowości Dębe.

Dla każdego z pozostałych obszarów zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi wydano pozytywną tzw. ocenę okresową, potwierdzającą spełnienie wymagań określonych w załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, będącą podsumowaniem wszystkich działań realizowanych w 2021 roku w ramach monitoringu jakości wody.

2.2. Wodociągi o produkcji 1001-10000 m³/d

W tym przedziale produkcji zewidencjonowano 1 urządzenie tj. Wodociąg Tłokinia Wielka w Gminie Opatówek (wodociąg „publiczny”, produkujący wodę służącą do celów zbiorowego zaopatrzenia ludności). Jakość wody ujmowanej przez to urządzenie nie wymaga stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania. W produkowanej wodzie stwierdzono nieistotne z punktu widzenia oceny jej przydatności do spożycia krótkotrwale zanieczyszczenia ogólnej liczby mikroorganizmów, bakterii grupy coli oraz nieznaczne przekroczenia dopuszczalnej wartości mętności i barwy wody.

2.3. Wodociągi o produkcji 101-1000 m³/d

W przedziale produkcji pomiędzy 101-1000 m³/d w 2021 roku zewidencjonowano 42 wodociągi (w tym 40 wodociągów „publicznych”, produkujących wodę służącą do celów zbiorowego zaopatrzenia ludności oraz 2 wodociągi prywatne tj. wodociąg przedsiębiorstwa Colian Sp. z o. o. Sp. k. oraz wodociąg w miejscowości Zbiersk Cukrownia, należący do GRUPY AWW Sp. z o. o. Sp. k.

Jakość wody ujmowanej przez urządzenia w przedziale produkcji pomiędzy 101-1000 m³/d w 2021 roku nie wymaga również stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania. W produkowanej wodzie najczęściej przekroczonymi parametrami są mętność, mangan, żelazo, mangan i srebro, które usuwane są w procesach napowietrzania i filtracji. Dodatkowo stosowana jest okresowo dezynfekcja podchlorynem sodu w celu utrzymania odpowiednich warunków bakteriostatycznych. Stwierdzone zanieczyszczenia organoleptyczne i fizykochemiczne miały charakter krótkotrwały. Podwyższone stężenia kwestionowanych parametrów nie miały żadnych ujemnych skutków zdrowotnych dla konsumentów wody, mogły jedynie obniżać chwilowo wartość użytkową wody. Wszystkie zanieczyszczenia mikrobiologiczne, jakie odnotowano w wyniku badań, udało się w możliwie krótkim czasie wyeliminować. W większości analizowanych przypadków zanieczyszczenia nie utrzymywały się dłużej niż 30 dni. Istotniejsze przekroczenia, jakie wystąpiły w 2021 roku zestawiono w tabeli 14 poniżej.

Podczas kontroli sanitarnych ujęć oraz stacji uzdatniania wody nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Obiekty są utrzymane w stanie pozwalającym na ich prawidłową eksploatację.

Tab. 14. Zestawienie istotniejszych przekroczeń wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych w badaniach wody przeprowadzonych w 2021 roku.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/przydatna po przegotowaniu)
1.	Wodociąg Bliznanów	Ogólna liczba mikroorg. w 22 °C po 72 h	21	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Przekroczenie parametru zostało wykazane w jednym punkcie poborowym wody. Ponowne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia.
2.	Wodociąg Jastrzębniki	Bakterie grupy coli	30	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Przekroczenie trwało łącznie 30 dni: 15 dni w okresie sierpień-wrzesień oraz 15 dni w okresie listopad-grudzień. Ponowne badanie, po wykonaniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
3	Wodociąg Rychnów	Bakteria grupy coli	6 (kontrola urzędowa)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. W 1 próbce pobranej w ramach kontroli urzędowej stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości niestwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi w okresie styczeń-luty. Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku kontroli jakości wody w jednej próbce w ramach kontroli wewnętrznej w okresie listopad-grudzień. Powtórne badanie, po wykonaniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
			i 15 (kontrola wewnętrzna)	
4	Wodociąg Morawin	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72h	67	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W jednej próbce wody wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C w okresie 39 dni w miesiącach luty-marzec. Podobna sytuacja miała miejsce w innym punkcie poborowym w okresie 28 dni w miesiącu marzec. Zarządca wodociągu informował PPIS w Kaliszu o stwierdzonych przekroczeniach oraz o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Skuteczność działań naprawczych była potwierdzana powtórным badaniem wody.
5	Wodociąg Opatówek	Bakterie grupy coli	33	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W czterech punktach poborowych na sieci stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru ilości bakterii grupy coli. Wartość przekroczenia nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Skuteczność działań naprawczych została potwierdzona powtórным badaniem wody.

6	Wodociąg Rajsko	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72h	78	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna administratora sieci. W jednej próbie analizowanej jakości wody stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości przedstawionego parametru. Przekroczenie wystąpiło w okresie od października do grudnia 2021 r. Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Wartość przekroczenia nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Skuteczność działań naprawczych została potwierdzona powtórным badaniem wody.
7	Wodociąg Tłokinia Wielka	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72h	63	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna administratora sieci. Na dwóch punktach sieci wodociągowej w okresie od stycznia do marca. W jednej próbie wykryto obecność bakterii enterokoki kałowe (2 jtk/100ml. Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Wartość przekroczenia nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Skuteczność działań naprawczych została potwierdzona powtórным badaniem wody.
8	Wodociąg Tłokinia Wielka	Bakterie grupy coli	27	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. Przekroczenie parametru dotyczyło jednej próbki wody w okresie od lipca do sierpnia 2021 r. Ponowne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia.
9	Wodociąg Zbiersk	Bakterie grupy coli	10	Wydano czasowy komunikat w sprawie ograniczeń użytkowania wody wodociągowej do spożycia przez ludzi. Kontrola urzędowa. Przekroczenia parametru dotyczyły całej sieci wodociągowej. Działania naprawcze podjęto bezzwłocznie i polegały one na dezynfekcji chemicznej wody. Skuteczność działań naprawczych potwierdziły wyniki badania sprawdzającego w ramach kontroli wewnętrznej.
10	Wodociąg Zbiersk	Bakterie Escherichcia coli	2	Wydano czasowy komunikat w sprawie ograniczeń użytkowania wody wodociągowej do spożycia przez ludzi. Kontrola urzędowa. Przekroczenia parametru dotyczyły całej sieci wodociągowej. Działania naprawcze podjęto bezzwłocznie i polegały one na dezynfekcji chemicznej wody. Skuteczność działań naprawczych potwierdziły wyniki badania sprawdzającego w ramach kontroli wewnętrznej.
11	Wodociąg Mroczy Wielkie	Ogólna liczba mikroorg. w 22 °C po 72 h	72	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. W 2 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Ponowne badania, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), wykazało przekroczenie parametru na jednym z analizowanych punktów. W jednym punkcie przekroczenie trwało 22 dni, natomiast w drugim analizowanym punkcie na sieci ponad normatywne wartości utrzymywały się równolegle przez 72 dni.
12	Wodociąg Dębe	Bakterie grupy coli	20	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W dwóch próbkach na sieci stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości niestwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi.. Powtórne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.

13	Wodociąg Janków Goliszewski	Bakterie grupy coli	124	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Łącznie przekroczenie trwało 124 dni - w jednym punkcie przekroczenie utrzymywało się w minimalnych wartościach pomiędzy styczniem a kwietniem (104 dni), natomiast w drugim punkcie przekroczenie dotyczyło okresu 20 dni (wrzesień-październik). Powtórne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
14	Wodociąg Kokanin	Bakterie grupy coli	17	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W dwóch próbkach stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości niestwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi.. Powtórne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
15	Wodociąg Kokanin	Bakterie grupy coli	114	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. Przekroczenia dotyczyły następujących okresów: w jednym punkcie poborowym w okresie 16 dni (styczeń), w 1 punkcie okres 98 dni (wrzesień-grudzień). Przekroczenia zostały oznaczone w dwóch próbkach. Administrator wodociągu natychmiastowo podejmował działania naprawcze. Badania w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły skuteczność działań naprawczych.
16	Wodociąg Michałów	Bakterie grupy coli	28	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. PPIS w Kaliszu poinformował administratora wodociągu o przekroczeniach oraz konieczności przeprowadzenia działań naprawczych. Przekroczenie dotyczyło dwóch punktów poborowych, w pierwszym z nich normatywna jakość wody została potwierdzona po 20 dniach, natomiast w drugim punkcie jakość wody została potwierdzona w równoległym okresie 28 dni. Badania wykonane po prowadzonych działaniach naprawczych potwierdziły brak przekroczenia.
17	Wodociąg Żelazków	Bakterie grupy coli	84	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W jednym punkcie przekroczenie trwało 16 dni (styczeń), drugi okres wartości ponadnormatywnych liczył 8 dni (wrzesień), natomiast kolejny 64 dni (październik-grudzień). W próbkach stwierdzono występowanie bakterii grupy coli w ilości nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Działania naprawcze polegały na dezynfekcji chemicznej wody. Badania sprawdzające w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły eliminację zanieczyszczenia. Nie wydano komunikatu, gdyż od przełomu lutego i marca 2021 r. ze względu na przekroczenia punktowe ludność była zaopatrywana w wodę pochodzącą z wodociągu Dębe.
17	Wodociąg Żelazków	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72 h	przekroczenie ciągłe	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W każdej próbce analizowanej zgodnie z przedstawionym harmonogramem poboru próbek wystąpiły wartości przekraczające ilości normatywnej. Za każdym razem prowadzone działania na sieci prowadziły do przedstawienia sprawozdań z jakości wody potwierdzające skuteczność prowadzonych prac. Nie wydano komunikatu, gdyż od przełomu lutego i marca 2021 r. ze względu na przekroczenia punktowe ludność była zaopatrywana w wodę pochodzącą z wodociągu Dębe.

2.4. Wodociągi o produkcji <100m³/d

W przedziale produkcji <100m³/d w 2021 roku zewidencjonowano 7 wodociągów, w tym 4 wodociągi produkujące wodę na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę (Michałów II, Danowiec, Mroczy Wielkie, Rajsko) oraz 3 wodociągi zakładowe tj. Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy (gm. Godziesze Wielkie), Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie Sp. z o.o., (gm. Koźminek) produkujące wodę na własne potrzeby oraz wodociąg przedsiębiorstwa JAKO Sp. z o.o. w Gminie Żelazków. Podobnie jak w grupie obiektów wymienionej wyżej, uzdatnianie wody w tych urządzeniach polega na jej napowietrzaniu i filtracji. Wodociąg Szpital Wolica oraz wodociąg Rajsko prowadzi stałą dezynfekcję wody za pomocą lampy UV. Jeden wodociąg (Michałów II) dystrybuuje do spożycia wodę nieuzdatnianą (bezpośrednio ujmowaną). Stwierdzone zanieczyszczenia organoleptyczne i fizykochemiczne miały charakter krótkotrwały. Podwyższone stężenia kwestionowanych parametrów nie miały żadnych ujemnych skutków zdrowotnych dla konsumentów wody, mogły jedynie obniżać chwilowo wartość użytkową wody. Wszystkie zanieczyszczenia mikrobiologiczne, jakie odnotowano w wyniku badań, udało się w możliwie krótkim czasie wyeliminować. W większości analizowanych przypadków zanieczyszczenia nie utrzymywały się dłużej niż 30 dni. Istotniejsze przekroczenia, jakie wystąpiły w 2021 roku zestawiono w tabeli 13.

Podczas kontroli sanitarnych ujęć oraz stacji uzdatniania wody nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Obiekty są utrzymane w stanie pozwalającym na ich prawidłową eksploatację.

2.5. Podsumowanie

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu kaliskiego była dobra (stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne, organoleptyczne oraz fizykochemiczne nie stwarzały istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody).
2. Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej, analizy podejmowanych działań naprawczych oraz prowadzonego monitoringu (w tym urzędowej kontroli jakości wody) wydano okresowe oceny jakości wody za 2021 roku dla wszystkich obszarów dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu kaliskiego, potwierdzające spełnienie wymagań w tym zakresie.

3. Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody z 2021 roku, realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz pozostałe podmioty (wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć) ze wszystkich obszarów dystrybucji na terenie powiatu kaliskiego, stwierdzono jej przydatność do spożycia przez ludzi.
4. W każdej sytuacji przekroczeń dopuszczalnych norm określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi podejmowane były działania nadzorowe nad producentami wody.
5. Producenci wody bezzwłocznie podejmowali działania naprawcze na urządzeniach produkujących i dystrybuujących wodę. W 2021 roku nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie terminowości przekazywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz pozostałe podmioty (wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć) sprawozdań z badań, informacji o przekroczeniach parametrów jakości wody, informacji o planowanych i podejmowanych działaniach naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji.
6. Stan sanitarny obiektów dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (pomieszczeń, ich wyposażenia oraz urządzeń) w 2021 roku był dobry.

III STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

3.1. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu kaliskiego mamy dwie placówki zapewniające całodobową opiekę: Dom Pomocy Społecznej w Liskowie przy ul. ks. W. Blizińskiego 96 w Liskowie oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie przy ul. Twórców Liskowa 3. W roku sprawozdawczym obiekty nie zostały skontrolowane.

3.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2021 roku zewidencjonowano 2 obiekty. Dom Seniora Bursztynowe Zacisze ul. Leśna 1 w Liskowie oraz Dom Opieki Aktywny Senior w miejscowości Pośrednik 10 w gminie Koźminek. W roku sprawozdawczym obiekty nie zostały skontrolowane.

3.3. Hotele

W roku sprawozdawczym 2021 liczba obiektów hotelarskich na terenie powiatu kaliskiego wynosiła 8. W minionym roku nadzorem sanitarnym objęto 1 obiekt zaliczany do obiektów hotelarskich w myśl art. 36 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 238). Przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarnego i technicznego.

W skontrolowanym obiekcie nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu higieniczno – sanitarnego. Wszystkie pomieszczenia, urządzenia oraz elementy wyposażenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie higieniczno - sanitarnym oraz sprawne technicznie. Postępowanie z czystą i brudną bielizną hotelową prawidłowe. Czysta bielizna była przechowywana w higienicznych warunkach.

3.4. Motele

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu znajdują się 3 obiekty z tej kategorii. W 2021 roku został skontrolowany 1 obiekt (Motel „Czarnuszka” w miejscowości Opatówek, przy ul. Helleny 2). W skontrolowanym obiekcie nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu higieniczno – sanitarnego. W obiekcie przestrzegana była ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

3.3. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W 2021 roku zewidencjonowano 50 tego typu obiektów. W roku sprawozdawczym kontrolą objęte zostały 3 obiekty. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Gospodarstwa agroturystyczne spełniają minimalne wymagania, co do wyposażenia dla innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. Główną atrakcją gospodarstw agroturystycznych była możliwość wypoczynku, biesiadowania oraz grillowania.

3.4. Obiekty wczasowo-turystyczne

W 2021 roku w powiecie kaliskim w ewidencji znajdował się 1 obiekt wczasowo-turystyczny ujęty w grupie obiektów świadczących usługi noclegowe tj. Gminny Ośrodek Wypoczynkowy w Brzezinach, który w roku sprawozdawczym został objęty kontrolą. Podobnie jak w latach poprzednich plany dot. remontu/modernizacji pokoi ośrodka nie zostały zrealizowane z uwagi na ograniczone fundusze. Wzorem lat poprzednich pokoje przed sezonem letnim zostały odmalowane i przeprowadzono drobne prace naprawcze.

Ośrodek wypoczynkowy posiada także domki letniskowe, które zostały wyremontowane, jednak w dniu kontroli nie były jeszcze wynajmowane turystom. Goście przebywający w Ośrodku mają możliwość skorzystania z kąpieliska, plaży, boiska do tenisa ziemnego i stołowego, boiska do piłki siatkowej, mini siłowni oraz placu zabaw dla dzieci. Obiekt od wielu lat przewidziany jest do modernizacji (kapitałnego remontu do tej pory nie udało się przeprowadzić gdyż brak jest funduszy na ten cel).

3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria

W 2021 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu znajdowały się 82 obiekty. Na terenie powiatu kaliskiego, skontrolowano 10 zakładów tj. 12,2%. Przedmiotem kontroli była ocena stanu sanitarno-higienicznego zakładów w oparciu o obowiązujące przepisy. Wszystkie skontrolowane obiekty należały do grupy zakładów fryzjerskich – 50% (5), kosmetycznych – 30% (3) i fryzjersko-kosmetycznych 20% (2). Na terenie powiatu kaliskiego brak obiektów z grupy odnowy biologicznej i tatuażu. W zakładach w zależności od przeznaczenia, narzędzia stosowane do obsługi klientów poddawane są właściwym zabiegom dezynfekcyjnym i sterylizacji (dwa obiekty wyposażone w autoklawy). W żadnym z kontrolowanych obiektów nie są generowane odpady medyczne co skutkowałoby koniecznością podpisania umowy na ich odbiór.

W 2021 roku nie przeprowadzono żadnej kontroli interwencyjnej dot. nieodpowiednich warunków sanitarnych w trakcie świadczenia usług, nie wydano żadnej decyzji administracyjnej i nie nałożono żadnego mandatu na właścicieli obiektów tej grupy. Ogólnie w ocenie służb sanitarnych, stan sanitarno - higieniczny kontrolowanych zakładów z terenu powiatu kaliskiego ulega stałej poprawie.

3.6. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kaliskiego brak jest tego typu stałych obiektów. Podobnie jak w latach ubiegłych, w miejscowościach organizowania imprez masowych stawiane są przenośne systemy sanitarne.

3.7. Cmentarze i Zakłady Usług Pogrzebowych

Na terenie powiatu kaliskiego znajduje się 29 cmentarzy i 14 Zakładów Usług Pogrzebowych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba obiektów nie uległa zmianie. W roku 2021 na terenie powiatu nie przeprowadzono kontroli cmentarzy, kontrolą objęto 1 zakład usług pogrzebowych, co stanowi 7,14 % ogólnej liczby obiektów Zakładów Usług Pogrzebowych. W ramach kontroli zakładu skontrolowano także środek transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich co do którego kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.8. Kąpieliska

W 2021 roku na nadzorowanym terenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu zorganizowano jedno kąpielisko na zbiorniku wodnym w miejscowości Brzeziny. Organizator kąpieliska (Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. 1000-lecia 10, 62-874 Brzeziny) przed sezonem oraz w ciągu trwania sezonu tj. od dnia 1 lipca 2021 roku do dnia 31 sierpnia 2021 roku prowadził badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, których wyniki na bieżąco przekazywał tutejszemu organowi. W roku sprawozdawczym przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną kąpieliska. Łącznie ze zbiornika pobrano 4 próbki wody (1 próbka pobrana w ramach kontroli urzędowej przed sezonem oraz 3 próbki pobrane w ramach kontroli wewnętrznej), w których oznaczano najbardziej prawdopodobną liczbę *Escherichii coli* oraz obecność i liczbę enterokoków kałowych. Na podstawie ww. badań oraz oceny organoleptycznej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu sporządził bieżące (pozytywne) oceny jakości wody w kąpielisku (4 decyzje stwierdzające przydatność wody do kąpiei) oraz pozytywną oceną jakości wody po sezonie kąpieliskowym w 2021 roku na kąpielisku Brzeziny.

Zagospodarowanie plaż

Kontrola plaży (piaszczysto-trawiastej) była przeprowadzona w ramach kontroli nadzorowanego kąpieliska zorganizowanego nad zbiornikiem wodnym w miejscowości Brzeziny. Infrastrukturę kąpieliska stanowi piaszczysta plaża z pomostem drewnianym. Obok plaży znajduje się mini siłownia, kort do gry w tenisa, plac zabaw dla dzieci, miejsce do grillowania.

Użytkownicy terenu mieli możliwość korzystania z przebieralni oraz z punktów poboru wody do spożycia pochodzącej z wodociągu sieciowego, a także z sanitariatów w budynku gminnego ośrodka czasowo-wypoczynkowego zlokalizowanego w pobliżu zbiornika. Na plaży znajdowała się wystarczająca ilość pojemników na odpady, które były opróżniane na bieżąco. Plaża wyposażona została w tablicę informacyjną zawierającą takie informacje jak: nazwę organizatora kąpieliska, dane adresowe, numer telefonu; nazwę organu kontrolującego kąpielisko, dane adresowe, numer telefonu; informację o bieżącej ocenie wody; okres działania oraz funkcjonowania obiektu. Wypoczywający mogli zapoznać się z regulaminem korzystania z obiektu. Zgodnie z danymi umieszczonymi na tablicy informacyjnej kąpielisko jest niestrzeżone (brak nadzoru ratownika). Zalecono weryfikację przepisów dot. obowiązków organizatora kąpieliska w zakresie spełnienia wymagań dot. bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych. Plaża była utrzymana w należytym porządku i czystości.

3.9. Hałas komunalny

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu nie rozpatrywał interwencji dot. uciążliwości związanej z hałasem wewnątrz pomieszczeń.

3.10. Interwencje

W 2021 roku przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Przedmiotem skargi był wspólny odcinek ciągu komunikacyjnego stanowiący niewielki przedsionek-rozdzielnik (zajmujący około 6 m²), z którego prowadzą drzwi do klatki schodowej dwóch prywatnych mieszkań lokatorskich oraz drzwi do wejścia głównego prowadzące do pomieszczeń Ośrodka Zdrowia. Skontrolowany podmiot leczniczy znajduje się w wydzielonej części większego budynku przeznaczonej wyłącznie do tego celu. Część budynku zajmują dwa prywatne lokale mieszkalne. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Budynek, w którym mieści się Ośrodek Zdrowia powstał w latach osiemdziesiątych. W związku z nowymi przepisami dotyczącymi rejestracji podmiotów leczniczych tutejszy organ wydał postanowienie nr ON-NS-71/2-312(2)/07 z dnia 14.11.2007 wyrażające zgodę na użytkowanie pomieszczeń danego Ośrodka Zdrowia. Obecny rozkład pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych funkcjonuje od początku działalności podmiotu leczniczego.

Po przeprowadzonej kontroli interwencyjnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wystosował pismo informujące o stwierdzonym stanie faktycznym do osoby wnoszącej skargę oraz pismo do właściciela danego budynku, którym jest Urząd Gminy. aby zajął stanowisko wobec prośby osoby wnoszącej skargę o wyodrębnienie osobnego wejścia głównego dla pacjentów korzystających ze świadczeń zdrowotnych podmiotu leczniczego niekolidującego z prywatnymi mieszkaniami.

3.11. Inne obiekty

W 2021 roku w pozostałych obiektach w tej grupie skontrolowano 1 obiekt tj.: stacja paliw w miejscowości Pietrzyków. Podczas przeprowadzonej kontroli w obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w odpowiednią ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych oraz wystarczającą ilość środków higieny osobistej. W skontrolowanym obiekcie przestrzegana była ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacja o zakazie palenia umieszczona była w widocznych miejscach.

3.12. Podsumowanie

1. Przeprowadzone w roku sprawozdawczym kontrole nie wykazały nieprawidłowości w stanie higieniczno-sanitarnym skontrolowanych obiektów.
2. Prowadzona przez podmioty gospodarka odpadami komunalnymi była prawidłowa.

IV STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

4.1 Zakłady opieki zdrowotnej – ogółem

W 2021 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kaliszu skontrolowała stan sanitarny 7 placówek, co stanowi 20 % ogółu podmiotów leczniczych ujętych w (tab.15).

Tab. 15. Udział placówek niepublicznych w ogólnej liczbie zakładów opieki zdrowotnej w 2021 r. w powiecie kaliskim

Rok	Ogólna liczba podmiotów leczniczych	Ogólna liczba podmiotów leczniczych niepublicznych	% podmiotów leczniczych niepublicznych
2019	35	30	86%
2020	35	30	86%
2021	35	30	86%

Wśród wszystkich skontrolowanych obiektów 29 % stanowiły placówki publiczne, natomiast placówki niepubliczne – 71%. W 1 skontrolowanym obiekcie niepublicznym stwierdzono uchybienia (stanowi to 14,3 %), uchybienie dotyczyło braku procedur higienicznych. Ocenę szczegółową stanu sanitarnego przedstawia tabela 16.

Tab. 16. Podmioty lecznicze o złym stanie sanitarnym w 2021 r. w powiecie kaliskim

Podmioty lecznicze		Powiat kaliski
Lecznictwo zamknięte		
Szpitale	Skontrolowano	2
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Hospicja stacjonarne	Skontrolowano	1
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Lecznictwo otwarte - ambulatoryjne		
Publiczne	Skontrolowano	1
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Niepubliczne	Skontrolowano	3
	Stwierdzono zły stan sanitarny	1
Ogółem	Skontrolowano	4
	Stwierdzono zły stan sanitarny	1

4.2. Zakłady lecznictwa zamkniętego

Do obiektów tej grupy w powiecie kaliskim należą: Wojewódzki Specjalistyczny ZZUZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k/Kalisza, 62-872 Godziesze Małe, Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. Sokołówka 1, 62-840 Koźminek, Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne Rożdżały 21, 62-860 Opatówek.

Obiekty są zróżnicowane pod względem stanu technicznego i organizacji działalności.

4.2.1. Stan techniczny i funkcjonalny szpitali

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k /Kalisza 62-872 Godziesze Małe

Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy znajduje się w budynku dwukondygnacyjnym. Jest szpitalem monoprofilowym w zakresie leczenia chorób płuc. Posiada Izbę Przyjęć, trzy Oddziały Chorób Płuc i Gruźlicy „A”, „B”, „C”, Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej, zaplecze diagnostyczno-lecznicze oraz pomieszczenia mieszczące się w osobnym budynku do wydawania zwłok i czasowego przechowywania zwłok zaopatrzone w urządzenie chłodnicze (2 miejsca). Szpital nie posiada Bloku Operacyjnego. Na oddziałach „B” i „C” w obecnej chwili są wydzielone, izolowane odcinki dla pacjentów z gruźlicą. Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej został przeniesiony od października 2021 roku do nowego pawilonu. Szpital posiadał opracowany program dostosowawczy, który uzyskał pozytywną opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu decyzją z dn. 26.08.2011 r. Nr DN-NS.9027.34.9.2011.

W związku z upływem terminu realizacji programu działań dostosowawczych wszystkie zadania, które nie zostały zrealizowane do 31.12.2017 r. zostały ujęte, po przeprowadzonej kontroli kompleksowej w 2018 roku w decyzji administracyjnej. Na niezrealizowane punkty programu dostosowawczego objęte decyzją ON.HK.1.3.2.2018 z dnia 10 grudnia 2018 roku. na wniosek strony wydano decyzję zmieniającą termin realizacji do dnia 15 grudnia 2025 roku.

Zrealizowane prace w danym roku sprawozdawczym, które dotyczyły programu dostosowawczego obejmują:

- kontakt na linii pacjent a odwiedzający – został zapewniony poprzez udostępnienie odpowiednich narzędzi teletechnicznych tj: telefon komórkowy, laptop oraz zmodernizowane sieci wi-fi (sieć działa na wszystkich oddziałach),

Niezrealizowane prace w danym roku sprawozdawczym, które dotyczyły programu dostosowawczego:

- brak wyposażenia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego w wózek - wannę na Izbie Przyjęć (zakup zaplanowano na 2022 rok),
- brak bezpośredniego zadaszenia wejścia wraz z dojazdem umożliwiającym podjazd co najmniej dla jednego pojazdu – obecnie trwają prace związane z opracowaniem dokumentacji technicznej,
- brak izolatek 3 izolatek w Oddziałach A, B, C Szpitala – obecnie na etapie opracowania dokumentacji projektowej modernizacji oddziałów szpitalnych, która obejmować będzie m.in. rozwiązania dotyczące konieczności zapewnienia co najmniej 3 izolatek jak również możliwości transportowania pacjentów na łózkach bez możliwości równoczesnego otwarcia drzwi wewnętrznych przy wejściu na oddziały leczenia gruźlicy,
- brak w pokojach łóżkowych dostępności łóżek z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych w oddziałach A,B, C szpitala.

Od dnia 20 kwietnia 2020r. szpital został przekształcony w placówkę jednoimienną przeznaczoną całkowicie do leczenia pacjentów południowej Wielkopolski z chorobą COVID – 19, wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2. Przekształcenie miało miejsce dwukrotnie: od 20.04.2020 r. do 30.06.2020r. oraz od 17.10.2020r. do 14.02.2021r.. Z dniem 15.02.2021r. powrócił do swojej statutowej działalności, nastąpiło szybkie przystosowanie szpitala do leczenia pacjentów z chorobami górnych dróg oddechowych oraz rehabilitacji pulmonologicznej i po przebytych COVID.

W związku z dwukrotnym przekształceniem oraz funkcjonowaniem jako szpital covidowy prace związane z remontami oraz dostosowanie infrastruktury technicznej do obowiązujących przepisów, ujęte w planie remontów bieżących i w planie inwestycyjnym szpitala, zostały opóźnione. W roku sprawozdawczym 2021 przeprowadzono kontrolę kompleksową, decyzji administracyjnej nie wydano.

W protokole kontroli ujęto zaplanowane w planie remontów bieżących i w Planie inwestycyjnym Szpitala oraz protokołach kontroli wewnętrznych na rok 2021 następujące zadania:

- zamontowanie armatury przy umywalce oraz zainstalowanie wentylacji w „magazynie brudnej bielizny”,
- zapewnienie sprawnej armatury przy umywalce w magazynie „czystej bielizny”,
- zapewnienie szczelnej pokrywy wózka do transportu zwłok,
- likwidacja zacieku na suficie po awarii rury hydraulicznej w (prosektorium) – pomieszczeniu wydawania zwłok,
- likwidacja zacieku na suficie po awarii rury hydraulicznej w pomieszczeniach użytkowanych przez firmę sprząającą (pokój socjalny/szatnie),
- likwidacja ubytku glazury ściennej w pomieszczeniu magazynowania środków dezynfekcyjnych.

Powyższe prace zostały wykonane w całości w danym roku sprawozdawczym. Ponadto szpital podjął szereg prac inwestycyjnych zmierzających do poprawy istniejącej infrastruktury technicznej:

- zamontowano system przywoławczy w Budynku Głównym Szpitala,
- zakupiono nowy sprzęt bronchofiberoskop z ultrasonografem wewnątrzoskrzelowym (EBUS), który umożliwi kompleksowe badanie pacjentów,
- wychodząc naprzeciw potrzeb społeczności zamieszkującej powiat kaliski w zakresie walki z pandemią zakupiono aparat do badania wymazów w kierunku COVID-19,
- utworzono punkt szczepień masowych, punkty wymazowe,
- zakończono budowę pawilonu łóżkowego na 26 łóżek dla rehabilitacji pacjentów po przebyciu COVID-19 oraz po przebytej chorobie górnych dróg oddechowych (zakończenie budowy nastąpiło w listopadzie 2021 roku), przeprowadzono modernizację instalacji kanalizacyjnej prowadzącej z Budynku Głównego do oczyszczalni ścieków,

- wykonano system monitoringu i komunikacji głosowej ciągów komunikacyjnych i sali wzmożonego nadzoru nad pacjentem w części budynku przeznaczonej dla osób zarażonych COVID-19,
- w październiku wykonano dokumentację projektową instalacji fotowoltanicznej, pozwalającej oszacować w przyszłości koszty i wykonać prace polegające na montażu paneli fotowoltanicznych na budynkach szpitalnych.

W stosunku do lat poprzednich obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-technicznego. Dostosowano infrastrukturę techniczną szpitala, opracowano szereg procedur higienicznych, które pozwoliły uzyskać przez placówkę w drugiej połowie 2021 roku akredytację. W maju 2021 roku została przeprowadzona wizytacja szpitala przez przedstawiciela WHO na Polskę. Generalny Dyrektor WHO w Polsce wydała bardzo pozytywną ocenę szpitala w walce z COVID-19.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokolówce

Sokolówka 1 62-840 Koźminek

W listopadzie 2021 roku Oddział Uzależnień Alkoholowych Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej z lokalizacją w Murowańcu został przeniesiony do Sokolówki. Szpital posiadał opracowany program dostosowawczy, który uzyskał pozytywną opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu decyzją z dnia 12.06.2014r. Nr ON.NS.71.104.2014. Obowiązuje punkt decyzji administracyjnej nr ON.HK.432.1.2.2019 z dnia 2 lipca 2019 roku dotyczący zamontowania windy w budynku Oddziału Psychiatrycznego Ogólnego w Sokolówce, który na wniosek strony został przedłużony do dnia 20 grudnia 2022 r.

Obecnie ww. punkt jest w trakcie realizacji. Dyrekcja zakładu wystąpiła do Urzędu Miasta i Gminy Koźminek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego pod nazwą „Rozbudowa i przebudowa budynku oddziału psychiatrycznego ogólnego o szyb windowy i klatkę schodową WZOP Sp. z o. o. w Sokołówce”, na którą w dniu 9 września 2021 roku uzyskano pozytywną decyzję o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Jednakże wymieniony obowiązek nie został wykonany w terminie z uwagi na wystąpienie trudności na etapie opracowania projektu - inwestycja jest realizowana w starym budynku z 1930 roku, w odniesieniu do którego uzyskano postanowienie Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu nr 278/2011 z dnia 13 stycznia 2012 roku na spełnienie wymagań w inny sposób niż określono w przepisach techniczno – budowlanych. W związku z powyższym należy ponownie wystąpić do Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu o zatwierdzenie opracowanego projektu ze względu na jego rozbudowę.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę kompleksową – nieprawidłowości nie stwierdzono.

W stosunku do lat poprzednich obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-technicznego. W związku z tym, iż termin kontroli przypadł na okres gdy określona część pacjentów po wygaszonym ognisku dotyczącym zakażenia koronawirusem SARS przebywała na kwarantannie, ograniczono kontrolę podmiotu leczniczego do sprawdzenia i analizy stosownych dokumentów dotyczących obiektów w Sokołówce i Murowańcu oraz przeprowadzono kontrolę stanu sanitarno – technicznego wyłącznie tych pomieszczeń w Sokołówce, w których nie przebywali pacjenci tj.: działu terapii zajęciowej, magazynu środków czystościowych i dezynfekcyjnych, magazynu odpadów medycznych - znajdującym się poza obiektem szpitalnym, w wydzielonej części budynku technicznego.

Stan techniczny i sanitarny kontrolowanych pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń. Wszelkie usterki stanu sanitarno – technicznego budynków szpitala wykonywane są na bieżąco. Do protokołu załączono wykaz planowanych remontów, napraw i prac malarskich zaplanowanych do wykonania w Wojewódzkim Zakładzie Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. w Sokołówce na rok 2021, które w danym roku sprawozdawczym zostały wykonane.

Od 5 maja odbywały się szczepienia pacjentów przeciwko COVID-19, - w tzw. Punkcie Szczepień Masowych wydzielonym w budynku („starej” części) po byłym hostelu dla uzależnionych od alkoholu.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach,
Rożdżały 21 62-860 Opatówek

Obiekt usytuowany jest w osobnym budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Posiada własną kotłownię gazową VIESMANN oraz własną biologiczną oczyszczalnię ścieków WOBET- HYDRET. W placówce opracowane są i wdrożone procedury higieniczne. Każdy punkt wodny wyposażony jest w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynnym i preparatem antyseptycznym do rąk, podajnik z ręcznikiem jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki. Kontrolowany obiekt jest w dobrym stanie sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym. W 2021 roku przeprowadzono kontrolę kompleksową. Obecnie oddział szpitalny posiada 20 łóżek usytuowanych w 5 salach tj.: 1 salę dwułożkową (z oddzielną łazienką), 3 sale pięciołożkowe z oddzielnymi łazienkami i 1 salę trzyłożkową z węzłem sanitarnym (wspólnym dla sąsiadujących sal). Brak izolatki (istnieje możliwość wydzielenia sali jednoosobowej w razie potrzeby).

Aktualnie w porównaniu z poprzednią kontrolą nastąpiły zmiany w organizacji użytkowania poszczególnych sal chorych. Na czas pandemii wydzielono 2 strefy: izolacyjną i dla pozostałych pacjentów. Pierwsza strefa zlokalizowana w osobnej części oddziału, przeznaczona jest dla pacjentów z podejrzeniem lub potwierdzeniem COVID-19. W jej skład wchodzi dwie sale (sala nr 6 trzyosobowa i sala nr 5 dwuosobowa) z pełnym węzłem sanitarnym. W porównaniu z latami ubiegłymi jedna z 6 sal pacjentów zmieniała swoje przeznaczenie w użytkowaniu na potrzeby reżimu sanitarnego - w danej części izolacyjnej utworzono, z sali nr 4 (wcześniej dwułożkowej) służbę sanitarną dla personelu z pełnym węzłem sanitarnym, w której znajdują się środki ochrony osobistej: fartuchy, czepki, kombinezony, przyłbice, maseczki.

Po wykonanych czynnościach pielęgnacyjnych personel medyczny środki ochrony indywidualnej umieszcza w pojemniku na odpady medyczne, jak również ma możliwość skorzystania z prysznica i przebrania się w czystą odzież roboczą. Od 16 września 2020 r. warunkiem przyjęciem do Hospicjum konieczne jest wykonanie testu w kierunku zakażenia koronawirusem wykonanym nie wcześniej niż 4 dni przed wyznaczonym terminem przyjęcia. Test jest bezpłatny. Po uzyskaniu negatywnego wyniku, pacjent jest przyjęty na stronę izolacyjną na okres 5-6 dni. Jeśli nie ma niepokojących objawów zostaje przeniesiony na salę ogólną. Przyjęcie w trybie nagłym na stronę izolacyjną trwa 10 dni. W dniu kontroli w hospicjum przebywało 11 pacjentów. Odwiedziny rodzin odbywają się tylko sporadycznie wg zasad ustalonych wewnętrznie przez kierownika placówki. Bieżący stan sanitarno-higieniczny w/w pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń.

4.2.2. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku w otoczeniu szpitali

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie otrzymano żadnych skarg w zakresie niewłaściwego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz utrzymania czystości pomieszczeń i w otoczeniu szpitali.

4.2.3. Zaopatrzenie w wodę

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

Szpital jest zaopatrywany w wodę z własnego ujęcia. W 2021 roku w wyniku badań prowadzonych w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej, stwierdzono, że jakość wody pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W 2021 roku przeprowadzono badania próbek wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej.

W minionym roku nie odnotowano przerw w dostawie wody zimnej i ciepłej, awarii sieci, nie przeprowadzono również modernizacji.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie

Oddział Psychiatryczny Ogólny oraz Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych Szpitala w Sokołowie zaopatrywany jest w wodę z własnego ujęcia. W minionym roku badania wody były prowadzone w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej. W 2021 roku jakość wody pod względem bakteriologicznym oraz fizykochemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

**Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej ul. Karłowicza 4, 62-800 Kalisz -
Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach.**

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy w miejscowości Tłokinia Wielka, który znajduje się pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej. W 2021 roku jakość wody pod względem fizyko-chemicznym jak również bakteriologicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Obiekt nie posiada rezerwowego zaopatrzenia w wodę.

Nie odnotowano przerw w dostawie wody. Nie prowadzono również modernizacji.

4.2.4. Odprowadzanie ścieków

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

Ścieki ze wszystkich oddziałów Szpitala przechodzą przez oczyszczalnię ścieków i są odprowadzane do kanalizacji gminnej.

**Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie-
Oddział w miejscowości Sokołówka oraz Oddział w miejscowości Murowaniec**

Ścieki pochodzące ze szpitala w Sokołowie nie podlegają dezynfekcji, poprzez przepompownię ścieków są odprowadzane na oczyszczalnię w Koźminku.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach,
Rożdżały 21, 62-860 Opatówek

Ścieki komunalne z budynku hospicjum odprowadzane są do własnej, biologicznej oczyszczalni ścieków, działającej w oparciu o metodę osadu czynnego. Oczyszczone ścieki nie podlegają dezynfekcji i odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Nadmiar osadu jest odbierany okresowo przez przedsiębiorstwo asenizacyjne, co potwierdzają faktury za wykonaną usługę.

4.2.5. Dezynfekcja

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących procedur dezynfekcyjnych.

4.2.6. Stacja przygotowania łóżek

W Wojewódzkim Specjalistycznym ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy funkcjonuje centralna dezynfektornia - stacja przygotowania łóżek. Podzielona jest na strefę czystą i brudną. Pomiedzy tymi strefami znajduje się przelotowa automatyczna komora dezynfekcyjna GED posiadająca próżniowe komory ciśnieniowe. Urządzenie wyposażone jest w programy dezynfekcji sprzętu. Zakres temperatur od 75° C do 105° C. Czas dezynfekcji od 1 min do 20 min, czas osuszania 5 min. Dezynfekcji podlegają: łóżka, materace, poduszki, koce.

4.2.7. Sterylizacja

Szpital w Wolicy nie posiada w swojej strukturze centralnej sterylizatorni, dysponuje tylko podręczną sterylizatornią. Stosowaną metodą sterylizacji w placówce jest autoklawowanie. Do sterylizacji sprzętu w szpitalu (w większości akcesoria wykorzystywane do bronchoskopii, drenażu jamy opłucnej) są używane 2 sterylizatory: AZTECA-AC-470, AZTECA-AC-470, rok produkcji 2015. Laboratorium mikrobiologiczne wyposażone jest w 2 urządzenia sterylizujące: AZTECA-AC-470, AZTECA-AC-470, rok produkcji 2015. Szpital posiada także umowę na usługi sterylizacyjne sprzętu termolabilnego z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu ul. Poznańska 79. Uchybień nie stwierdzono.

Szpital w Sokołowie posiada umowę na usługi sterylizacyjne z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu przy ul. Poznańskiej 79.

Hospicjum stacjonarne w Rożdżalach posiada umowę na usługi sterylizacyjne z podmiotem leczniczym: CALISIA Józef Bażant, Piotr Bażant Sp. Jawna w Kaliszu ul. Kwiatowa 1. W świetle obowiązujących przepisów kierownicy podmiotów leczniczych zobligowani są do zapewnienia warunków skutecznej sterylizacji oraz prowadzenia dokumentacji procesów sterylizacji. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas prowadzonych kontroli aktualizują rejestr urządzeń sterylizujących, kontrolują dokumentację procesów sterylizacji oraz prawidłowość kontroli wewnętrznej procesu sterylizacji.

4.2.8. Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów

Odpady komunalne

Na stanowiskach pracy opracowane i wdrożone są procedury z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami. Odpady komunalne zbierane są do worków foliowych, a następnie przechowywane w kontenerach i pojemnikach w wydzielonym miejscu (zadaszonym z betonową posadzką). Pojemniki są regularnie opróżniane i wywożone przez specjalistyczne firmy. W 2021 roku nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. w Sokołowie

Odpady komunalne gromadzone są w 5 kontenerach i 2 pojemnikach utrzymanych w należyтым stanie sanitarno-techniczno-porządkowym. Kontenery i pojemniki usytuowane są w wydzielonym miejscu pod wiatą, na utwardzonej powierzchni. Dodatkowo gromadzone są: makulatura, odpady metali i szkła.

Szpital posiada aktualną umowę na odbiór odpadów komunalnych z:

- Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych PUK S.A. ul. Bażancia 1a, w Kaliszu - dot. obiektu w Sokołowie,
- Zakładem Wielobranżowym „Suprema” Marek Buchnajzer Tymianek 20, 62-840 Koźminek - dot. obiektu w Murowańcu.

Wojewódzki Specjalistyczny ZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

Prowadzona jest segregacja odpadów, odpady komunalne gromadzone w kontenerach utrzymanych w należytym stanie sanitarno-techniczno-porządkowym. Kontenery i pojemniki usytuowane są w wydzielonym miejscu na utwardzonym terenie. Jeden kontener z prasą na papier. Dodatkowo w wydzielonych pojemnikach gromadzone są makulatura i szkło. Odpady komunalne odbierane są przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „PUK” S.A. z Kalisza ul. Bażancia 1a.

Hospicjum Stacjonarne w Rożdzałach

Prowadzona jest segregacja odpadów, które gromadzone są w kontenerach i pojemnikach utrzymanych w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym usytuowanych w wydzielonym miejscu, na utwardzonej powierzchni. Odbiorcą odpadów komunalnych jest przez Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO” Sławomir Rudowicz i Jerzy Rudowicz Sp. z o.o. Niedźwiady 38, 62-800 Kalisz.

Odpady medyczne i specjalne

Obydwa szpitale i hospicjum prowadzą ewidencję odpadów z podziałem na poszczególne grupy zgodnie z ustawą o odpadach i katalogiem odpadów. Odpady medyczne gromadzone i przechowywane są zgodnie z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Odbiorem i transportem odpadów medycznych do miejsca utylizacji zajmują się wyspecjalizowane firmy:

- **Szpital w Wolicy** posiada umowę z firmą transportową posiadającą stosowne zezwolenie na transport odpadów niebezpiecznych, która odwozi je do termicznego unieszkodliwienia w profesjonalnej spalarni w Zakładzie Utylizacji Odpadów w Koninie Sp. z o.o., ul. Sulańska 11, Nr zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie oraz transport Nr DSR.IV.7243.23.2012 ważne do dnia 25.07.2022 r.
- **W szpitalu psychiatrycznym** transportem odpadów medycznych zewnętrznym zajmuje się firma EKOMED Piotr Wojciechowski, Kalisz ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 60.
- **W hospicjum stacjonarnym** w Rożdzałach obowiązuje umowa na odbiór, transport i utylizację odpadów medycznych z Przedsiębiorstwem Handlowo - Usługowym „EPAK” w Kaliszu ul. Górnośląska 77/50.

Zużyte świetlówki, odczynniki laboratoryjne, wywoływacze i utrwalacze oraz inne odpady zawierające rtęć są zbierane, a następnie odbierane przez uprawnione firmy. Uchybień dotyczących gospodarki odpadami nie stwierdzono.

4.2.9. Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną szpitalną w placówkach określają opracowane procedury, które są wdrożone do stosowania w poszczególnych oddziałach. Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. Sokołówka 1, 62-840 Koźminek korzysta z usług firmy MEDIX INWEST Sp. z o. o. ul. Majkowska 13a, 62-800 Kalisz.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach korzysta z usług pralniczych Firmy Handlowo – Usługowej GRZELAK – Wojciech Grzelak ul. A. Poniatowskiego 7, 98 – 215 Goszczanów.

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k/Kalisza, 62-872 Godziesze obsługuje firma pralnicza HTS MEDIJ Sp. z o. o., 63-830 Pępowo, ul. Kobylińska 12 – wykonawca „Hollywood Textile Service” spółka z o. o z siedzibą w Pępowie, ul. Bojanowska nr 2 A, 09-200 Sierpc.

Nie odnotowano nieprawidłowości w danym zakresie.

Zakład Pralniczy w Pępowie posiada barierę higieniczną. Środki transportu spełniają wymogi w zakresie przewożenia bielizny szpitalnej, w tym pooperacyjnej z zachowaniem barier sanitarnych (opinia sanitarna z dnia 07.02.2020 r. Nr ON.HK- 424/5/48/5/6-1(1)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu).

Obecnie Firma HTS MEDIJ Sp. z o.o. dysponuje 11 środkami transportu przystosowanymi do przewozu czystej i brudnej bielizny. Kabiny kierowców są trwale oddzielone od komór przewozowych, a regały z bielizną są zabezpieczone szczelnymi pokrowcami z materiału, chroniącymi je przed wtórnym zanieczyszczeniem.

Zakład Pralniczy w Pępowie świadczy usługi prania bielizny szpitalnej, w tym z oddziałów noworodkowych, dermatologicznych i zakaźnych z zachowaniem reżimu sanitarnego niezależnie od asortymentu i stopnia skażenia bielizny (opinia sanitarna z dnia 07.02.2020 r. Nr ON.HK-424/5/48/5/6-1(2)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu).

Zakład Pralniczy w Pępowie wdrożył system RFID bezdotykowej identyfikacji bielizny i odzieży szpitalnej, który zmniejsza zagrożenie epidemiczne dla personelu szpitala i pracowników Zakładu Pralniczego poprzez ograniczenie kontaktu z materiałem potencjalnie skażonym. (opinia sanitarna z dnia 07.02.2020 r. Nr ON.HK-424/5/48/5/6-1(3)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu).

Pomieszczenia i urządzenia a także środki transportu przeznaczone do przewozu bielizny czystej i brudnej Firmy Handlowo-Usługowej GRZELAK –Wojciech Grzelak, w Goszczanowie przy ul. A. Poniatowskiego 7 spełniają wymagania pod względem sanitarnym i technicznym (opinia sanitarna z dn. 30.03.2015 r. Nr PPIS-OHK.4705.4.2015 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu). Udostępniono do wglądu protokół PPIS w Sieradzu z dnia 28 września 2017 r. nr ON.HK/22/93/17 dot. stanu sanitarnego pralni.

4.2.10. Żywnienie pacjentów w szpitalach

Wojewódzki Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

W 2021 roku Szpital korzystał z usług wyspecjalizowanej firmy Kawiarnia „Muzealna” Romuald Bartosik Gołuchów, która wykonuje usługi cateringowe. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia bloku żywienia w szpitalu jest prawidłowy co potwierdziła kontrola w maju 2021r. W szpitalu w zakresie żywienia stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej. Opracowane są wymagane instrukcje, procedury a także prowadzone są rejestry i zapisy z zakresu tych praktyk.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokółowce

Szpital prowadzi żywienie pacjentów we własnym zakresie, posiada własną kuchnię, w której stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP. Posiłki dowożone są również do Oddziału Uzależnień w Murowańcu, gdzie następuje ich rozdział. W 2021r. nie przeprowadzano kontroli bloku żywieniowego.

Hospicjum Stacjonarne w Rozdzałach

Hospicjum korzystało z usług wyspecjalizowanej firmy Kawiarnia „Muzealna” Romuald Bartosik Gołuchów. Posiłki przywożone są w termosach, rozdział odbywa się na miejscu w kuchni. W 2021r. nie przeprowadzano kontroli pionu żywieniowego.

4.3. Zakłady Lecznictwa Ambulatoryjnego

W powiecie kaliskim w 2021 roku świadczeń w systemie ambulatoryjnym udzielało 95 podmiotów: przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, medyczne laboratoria diagnostyczne, indywidualne i grupowe praktyki lekarskie oraz indywidualne praktyki pielęgniarstwa. Skontrolowano 4 podmioty lecznicze tj. 2 ośrodki zdrowia oraz 2 zakłady rehabilitacji leczniczej co stanowi 11,4 % (35 w ewidencji).

W jednym podmiocie leczniczym - Zakład Rehabilitacji Leczniczej ul. ks. Blizińskiego 42 b, 62-850 Lisków stwierdzono brak opracowanych procedur higienicznych: sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z brudną i czystą bielizną medyczną oraz dekontaminacji sprzętu rehabilitacyjnego używanego w podmiocie leczniczym. Na stwierdzone nieprawidłowości wydano decyzję płatniczą za podjęte czynności kontrolne. Podczas kontroli stwierdzono pogarszający się stan sanitarno – techniczny urządzenia do hydromasażu kończyn górnych. Zakup nowego urządzenia ujęto w protokole kontroli wewnętrznej. Państwowy Inspektor Sanitarny otrzymał pismo z informacją, iż czas realizacji sprowadzenia sprzętu z zagranicy uległ wydłużeniu i zakup zostanie zrealizowany do 30 czerwca 2022 r. W bieżącym roku sprawozdawczym w kontrolowanych obiektach stan sanitarno – techniczny i stan sanitarno – higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. (opisana w punkcie 3.10). Ponadto w danym roku sprawozdawczym wydano 3 decyzje administracyjne zmieniające termin wykonania decyzji dotyczących realizacji obowiązków wynikających z programu dostosowawczego w następujących podmiotach leczniczych:

W pierwszym przypadku decyzja dotyczyła zapewnienia podjazdu zewnętrznego dla osób niepełnosprawnych z terminem realizacji do dnia 30 czerwca 2022 roku. W drugim przypadku decyzja dotyczyła podmiotu leczniczego realizującego:

- obowiązek wyposażenia 2-kondygnacyjnego budynku podmiotu leczniczego w dźwig osobowy, o którego przedłużenie terminu wykonania wniosła strona, do dnia 30 czerwca 2023 r.,
- obowiązek wyposażenia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego przy gabinecie badań ginekologicznych w miskę ustępową z terminem realizacji do dnia 15 lipca 2022 r.

4.3.1. Żywienie pacjentów w szpitalach

W jednym podmiocie leczniczym stwierdzono brak opracowanej procedury postępowania z brudną i czystą bielizną medyczną. Nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem ww. procedury nie stwierdzono.

4.3.2 Postępowanie z odpadami medycznymi

Nieprawidłowości nie odnotowano.

4.3.3. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku

W jednym podmiocie leczniczym stwierdzono brak opracowanej procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. Nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem ww. procedury nie stwierdzono.

4.3.4. Ocena procedur dezynfekcyjnych oraz w zakresie antyseptyki rąk personelu medycznego

W jednym podmiocie leczniczym stwierdzono brak opracowanej procedury dekontaminacji sprzętu rehabilitacyjnego. Nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem ww. procedury nie stwierdzono. W zakresie procedur dotyczących dezynfekcji i antyseptyki rąk uchybień nie stwierdzono. Dobór środków do dezynfekcji rąk nie budził zastrzeżeń w skontrolowanych zakładach.

4.3.5. Ocena procedur sterylizacyjnych

Uchybień nie stwierdzono.

4.4. Praktyki lekarskie

W 2021 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu było 42 podmioty, były to: indywidualna praktyka lekarska, indywidualna praktyka lekarzy dentystów, indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska, indywidualna specjalistyczna praktyka lekarzy dentystów. W danym roku sprawozdawczym nie objęto kontrolą żadnych podmiotów z tej grupy.

4.4.1. Postępowanie z czystą i brudną bielizną

Uchybień nie odnotowano.

4.4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi

Uchybień nie odnotowano.

4.4.3. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku

Uchybień nie odnotowano.

4.4.4. Ocena procedur dezynfekcyjnych i antyseptyki rąk

Uchybień nie odnotowano.

4.4.5. Ocena procedur sterylizacyjnych

Uchybień nie odnotowano.

4.5. Praktyki pielęgniarские

W 2021 roku w ewidencji ujętych było 18 indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych. W danym roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w gabinetach pielęgniarских

4.6. Podsumowanie

1. W 2021 roku odsetek podmiotów leczniczych ocenionych negatywnie wynosi 14,3 %
Nie jest możliwe adekwatne porównanie z rokiem 2019 i 2020 z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną (pandemia COVID-19), w tym ograniczeniem kontroli obiektów.
2. Podmioty lecznicze posiadały opracowane programy działań dostosowawczych. Programy obowiązywały do 31.12.2017r. Niewykonane zadania w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków sanitarno – technicznych, w których udzielane są świadczenia medyczne stwierdzono w 1 podmiocie leczniczym (szpital w Wolicy). Termin realizacji obowiązków wynikających z programu działań dostosowawczych ujęto w decyzji administracyjnej z wyznaczonym terminem realizacji .
3. W trakcie kontroli zwrócono uwagę na zasady właściwej klasyfikacji odpadów medycznych, a określonych w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 poz. 10) tj. o kodzie 18 01 04 czyli odpadów medycznych nieposiadających właściwości zakaźnych oraz na warunki wstępnego magazynowania tych odpadów wynikające z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1975).

4. Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami, nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w 1 podmiocie i dotyczyły braku opracowanych procedur higienicznych. Kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

v. WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

5.1.1. Struktura zatrudnienia

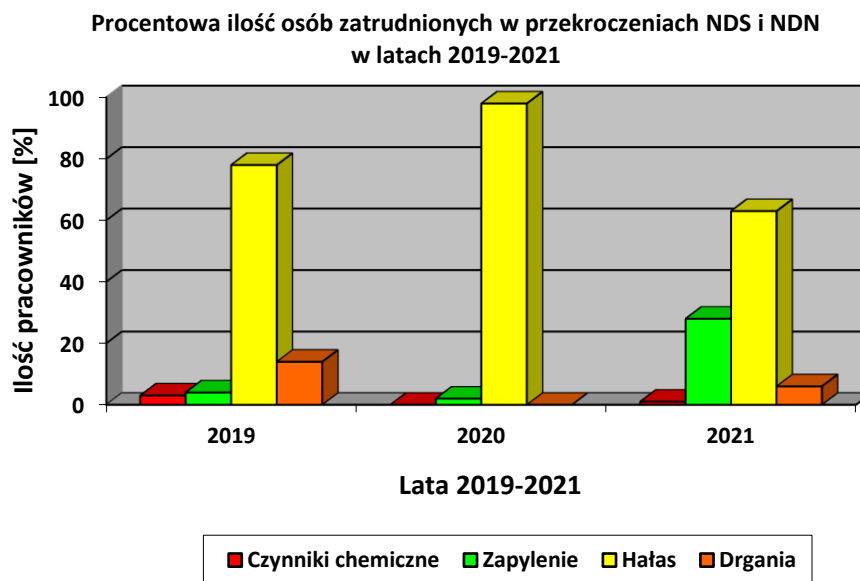
W roku 2021 w ewidencji PSSE w powiecie kaliskim zarejestrowanych było 214 zakładów, które zatrudniały ogółem 7029 pracowników. Przeważały zakłady małe do 100 zatrudnionych - 182, co stanowi 85 % ogółu wszystkich zakładów w ewidencji.

5.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 9 zakładach stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń - NDS i najwyższych dopuszczalnych natężeń - NDN. W ponadnormatywnych stężeniach i natężeniach czynników szkodliwych w skontrolowanych podmiotach pracowały 342 osoby.

Tab. 14. Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w latach 2019– 2021

Rodzaj czynników szkodliwych	Rok	Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDS		Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDN	
		liczba	%	liczba	%
<i>Czynniki chemiczne</i>	2019	10	3		
	2020	0	0		
	2021	4	1		
<i>Zapylenie</i>	2019	17	4		
	2020	4	2		
	2021	97	28		
<i>Hałas</i>	2019			313	78
	2020			202	98
	2021			217	63
<i>Drgania</i>	2019			57	14
	2020			0	0
	2021			22	6

Jak wynika z tabeli i wykresów osoby pracujące w warunkach przekroczeń wartości NDS i NDN w skontrolowanych zakładach to w przeważającej części pracownicy narażeni na działanie natężenia hałasu oraz stężenia pyłu powyżej obowiązujących norm.

5.1.3. Kontrole w ramach nadzoru

W roku 2021 kontrolowane były zakłady, w których występowały istotne czynniki szkodliwe dla zdrowia zatrudnionych pracowników, tj. hałas, zapylenie, drgania mechaniczne, czynniki chemiczne oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, w tym m.in. prekursory, produkty biobójcze i środki ochrony roślin. Skontrolowano 46 zakładów pracy zwracając szczególną uwagę na zagrożenia związane z zawodowym narażeniem pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia i zastosowanie przez pracodawców organizacyjno – technicznych środków zapobiegawczych przed negatywnymi skutkami narażenia zawodowego. Przedmiotem kontroli był również stan sanitarny zaplecza socjalnego oraz realizacja zarządzeń wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwową Inspekcję Pracy, a także sposób wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z wymogami UE. Ogółem przeprowadzono 46 kontroli.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych i stwierdzonych w związku z tym nieprawidłowości wydano ogółem 4 decyzje administracyjne.

Dwie decyzje dotyczyły braku rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym; braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego; braku przeszkolonych pracowników do udzielania pierwszej pomocy; braku w ocenie ryzyka zawodowego psychicznego obciążenia związanego z panującą sytuacją epidemiologiczną w kraju. Jedna decyzja dotyczyła wstrzymania wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez pozwolenia Prezesa Urzędu Lecznictwa, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Jedną decyzję wydano w przedmiocie dokonania zgłoszenia wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych do bazy CPNP.

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy pracodawcy zapewnili środki ochrony osobistej – rękawice, fartuchy ochronne, maski, gogle, a także systemy ochrony zbiorowej, takie jak: wentylacja mechaniczna - stanowiskowa i ogólna. Równocześnie w zakładach pracy wprowadzano hermetyzację procesów produkcyjnych, modernizację oraz sukcesywną wymianę maszyn i urządzeń w celu zmniejszenia emisji hałasu oraz substancji szkodliwych do środowiska pracy.

5.1.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W wyniku kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi stwierdzono, że w kontakcie z nimi zatrudnionych było 167 osób, w tym 46 kobiet. Zmiana przepisów prawnych w zakresie czynników rakotwórczych, w wyniku których prace związane z pyłem drewna każdego rodzaju (wcześniej do takich procesów zaliczane były jedynie prace związane z pyłem dębu i buku) zostały sklasyfikowane jako procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym spowodowały wzrost liczby pracowników ekspozowanych na działanie czynników rakotwórczych w środowisku pracy.

5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki

W ewidencji PSSE w Kaliszu zarejestrowany jest 1 podmiot leczniczy stosujący cytostatyki. W pomieszczeniu, w którym przygotowywane były leki cytostatyczne, zainstalowano łóżę laminarną, w której filtry wymieniane były zgodnie z zaleceniami producenta.

5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kaliskiego przeprowadzono 7 kontroli: w zakładach, w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi (zakłady przetwórstwa mięsnego, gospodarstwa rolno-ogrodnicze, zakłady produkcji drobiu, zakłady produkcji spożywczej, podmioty lecznicze, w których występują czynniki biologiczne należące do 2 i 3 grupy zagrożenia: m.in. wirusy HBV, HCV, HIV i SARS-CoV-2 oraz w gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją roślinną, w których pracownicy narażeni są m.in. na laseczkę tęcza, alergizujące promieniowce występujące w glebie i w pyłe oraz alergizujące grzyby rozwijające się na roślinach. Ogółem eksponowanych na działanie czynników biologicznych było 385 pracowników. Dane te zostały ustalone w oparciu o informacje zawarte w ocenach ryzyka zawodowego przeprowadzonych na stanowiskach pracy. W żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające szkodliwe czynniki biologiczne.

5.1.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami, produktami biobójczymi przeprowadzono w zakładach 30 kontroli. Kontrolą objęto hurtownie oraz producentów i dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, dystrybutorów środków ochrony roślin, oraz zakłady o różnym profilu produkcji, stosujące w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne.

Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów tych substancji i ich mieszanin, kart charakterystyki oraz opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem odpowiednio oznakowanych. Ponadto, szczególną uwagę zwracano na stosowanie środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia. Sprawdzono również warunki magazynowania substancji i mieszanin chemicznych. Podczas kontroli przypominano przedsiębiorcom o obowiązkach wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Podczas prowadzonych działań zwracano uwagę na realizację obostrzeń w związku z przestrzeganiem przepisów zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dotyczących m.in. stosowania środków dezynfekcyjnych jako produktów biobójczych.

W czasie kontroli producentów i dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych szczególną uwagę zwracano na etykiety wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz na ich karty charakterystyki w związku ze wymaganiami wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Na terenie powiatu kaliskiego zarejestrowanych było 3 producentów mieszanin niebezpiecznych oraz 2 producentów produktów biobójczych.

5.1.8. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W wykazie prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu zarejestrowane były 2 podmioty wytwarzające i wprowadzające do obrotu produkty kosmetyczne. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 1 decyzję administracyjną w przedmiocie dokonania zgłoszenia wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych do bazy CPNP.

5.2. Choroby zawodowe

W roku 2021 wydano 11 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 8 decyzji o braku podstaw do jej uznania. W roku 2020 wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 2 decyzje o braku podstaw do jej uznania.

Tab. 15. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w Kaliszu w latach 2019-2021

Rodzaj stwierdzonych najczęściej chorób zawodowych	Rok	Liczba przypadków
<i>Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa w tym COVID-19</i>	2019	1
	2020	1
	2021	9
<i>Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat</i>	2019	0
	2020	1
	2021	2
<i>Alergiczny nieżyt nosa</i>	2019	0
	2020	1
	2021	0
<i>Astma oskrzelowa</i>	2019	0
	2020	1
	2021	0

5.3. Podsumowanie

1. Liczba obiektów w ewidencji PSSE w Kaliszu w roku 2021 roku wzrosła o 37 obiektów. Jednak obserwuje się spadek liczby zatrudnionych pracowników. Powstały zakłady o niskim zatrudnieniu a zakłady już istniejące dodatkowo zmniejszyły ilość osób zatrudnionych.
2. Duże zmiany w rejestracji podmiotów gospodarczych (likwidacja, powstawanie nowych) utrudnia ocenę narażenia na czynniki szkodliwe.
3. Znacząco zwiększyła się ilość postępowań prowadzonych dot. zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej przede wszystkim COVID-19. Dużą grupę zawodową wśród osób ubiegających się o chorobę zawodową stanowią pracownicy medyczni.

4. Kontynuowano nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami, produktami biobójczymi. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy stosujący chemikalia w coraz większym stopniu przestrzegają obowiązujące przepisy. Podczas prowadzonych działań zwracano uwagę na realizację obostrzeń w związku z przestrzeganiem przepisów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dotyczących m.in. stosowania środków dezynfekcyjnych jako produktów biobójczych.
5. W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad zakładami, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne dla zdrowia w środowisku pracy.
6. Liczba osób ekspozowanych na czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim.
7. Ilość podmiotów w wykazie zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne, prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu zwiększyła się w ciągu 2021 roku.

VI WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo - wychowawczymi

W roku 2021 w ewidencji PSSE w Kaliszu zostało zarejestrowanych ogółem 87 placówek systemu oświaty, placówek przeznaczonych na pobyt dzieci do lat 3 oraz placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży zlokalizowanych na terenie powiatu kaliskiego (82 placówki stałe, 5 placówek sezonowych).

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolowała 28 placówek, w tym: 27 placówek stałych i 1 placówkę sezonową:

Tab. 19. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2021 r.:

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba dzieci i młodzieży	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobek	4	76	4
Przedszkola i punkty przedszkolne	6	290	6
Szkoły podstawowe	10	1443	19
Zespoły szkół	7	1351	21
Placówki letniego i zimowego wypoczynku (turnusy)	1	49	1
Inne (ośrodki wychowawcze, poradnie itp.)	0	0	0
RAZEM	28	3209	51

6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Wszystkie ww. placówki oświatowo-wychowawcze oraz żłobki znajdują się w budynkach przystosowanych na pobyt dzieci i młodzieży. Na ogólną liczbę 28 placówek skontrolowanych w 7 (25%) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-technicznych. Uchybienia dotyczyły: zagrzybienia na ścianach w korytarzach szkolnych; brudnych ścian i sufitów w: pomieszczeniach do nauki, salach gimnastycznych, pomieszczeniach sanitarnych, szatniach, korytarzach, klatkach schodowych; zniszczonych wykładzin podłogowych w pomieszczeniach szkolnych; uszkodzonych płytek ściennych i podłogowych w pomieszczeniach sanitarnych, zniszczonej stolarki drzwiowej do kabin ustępowych itp. W 2021 roku na poprawę warunków sanitarno-technicznych w ww. placówkach wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 2 prolongaty.

6.3. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu kaliskiego wszystkie ww. placówki są zwodociągowane i skanalizowane. Nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów w przeliczeniu na urządzenia sanitarne.

6.4. Sale gimnastyczne

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 17 szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że: 3 szkoły posiadają salę gimnastyczną (bez zaplecza sanitarnego) oraz boisko szkolne; 2 szkoły posiadają sale rekreacyjno-zastępczą oraz boisko szkolne; 12 szkół posiada zespoły sportowe z boiskiem szkolnym.

6.5. Meble szkolne

Prawidłowe dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży ma istotny i zasadniczy wpływ na ich postawę i zdrowie. Właściwy dobór stanowiska pracy zapewnia nie tylko komfort przy pisaniu, czytaniu lecz także zapobiega powstawaniu wad postawy. Ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 5 placówkach (11 oddziałach). W sumie oceniono 163 stanowiska pracy uczniów/przedszkolaków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

6.6. Rozkłady zajęć szkolnych

W 2021 roku nie prowadzono oceny rozkładu zajęć lekcyjnych pod kątem higieny pracy ucznia.

6.7. Dożywianie w szkołach

W 2021 roku skontrolowano 11 szkół pod kątem prowadzenia dożywiania. Rodzaj serwowanych w szkole posiłków przedstawia poniższa tabela.

Tab. 20. Rodzaj serwowanych w szkołach posiłków w roku 2021 r.

Rodzaj posiłku	Liczba dzieci korzystających z posiłków		% ogólnej liczby dzieci w szkołach	
	2020	2021	2020	2021
ROK				
pełne obiady	200	443	9,04	15,86
ciepłe posiłki jednodaniowe	75	85	3,39	3,04
napój (herbata)	281	0	12,71	0
Ogółem	556	528	25,14	18,90

W 2021 roku w skontrolowanych szkołach na terenie powiatu kaliskiego 163 uczniów korzystało z posiłków finansowanych przez GOPS.

6.8. Opieka medyczna

W 2021 roku skontrolowano 10 gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej, które funkcjonują w szkołach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

6.9. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W 2021 roku oceniono realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w 2 szkołach. Placówki posiadają spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych oraz karty charakterystyki. Substancje chemiczne są oznakowane w sposób widoczny umożliwiający ich identyfikację, przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach. W pracowniach chemicznych znajdują się regulaminy określające zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. W czasie kontroli nie stwierdzono przeterminowanych substancji i mieszanin chemicznych.

6.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2021 roku pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili 1 kontrolę pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnikom letniego wypoczynku zorganizowanego na terenie powiatu kaliskiego. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Nie odnotowano wypadków, zachorowań ani zatruc pokarmowych.

6.11. Podsumowanie

1. W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wydał 7 decyzji administracyjnych na poprawę warunków sanitarno-technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych.
2. W roku sprawozdawczym wydano 122 opinie o zawieszeniu zajęć stacjonarnych w szkołach/placówkach z uwagi na wystąpienie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników/uczniów. W zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej zawieszenie zajęć na czas oznaczony dotyczyło grupy, grupy wychowawczej, oddziału, klasy lub całej szkoły/placówki.

3. Placówki systemu oświaty oraz placówki przeznaczone na pobyt dzieci do lat 3 zlokalizowane na terenie powiatu kaliskiego są podłączone do sieci wodociągów publicznych i są skanalizowane. Uczniowie/dzieci mają zapewniony dostęp do ciepłej bieżącej wody przy umywalkach w pomieszczeniach sanitarnych. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów w przeliczeniu na urządzenia sanitarne.
4. Meble na stanowiskach pracy ucznia/przedszkolaka są dostosowane do zasad ergonomii.
5. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 placówkę wypoczynku dzieci i młodzieży zlokalizowaną na terenie powiatu kaliskiego. Uczestnikom wypoczynku zapewniono właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Nie odnotowano zatruć, zachorowań, wypadków.
6. W związku z obowiązującym stanem epidemii COVID-19 do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze/dyrektorów szkół i placówek przekazywano: wytyczne p/epidemiczne GIS, MEN, MZ dla żłobków, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych, pozostałych placówek itp. Zatwierdzano procedury bezpiecznego funkcjonowania placówek w czasie pandemii.

VII STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

7.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Na terenie powiatu kaliskiego według prowadzonej ewidencji obiektów w roku 2021 znajdowało się ogółem 753 zakładów żywnościowo-żywieniowych (w roku 2020 – 719 obiektów), w tym:

- 223 obiektów produkcji żywności (w tym 143 produkcja pierwotna),
- 360 obiektów obrotu żywnością,
- 118 obiektów żywienia zbiorowego typu otwartego,
- 52 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

Liczba zaewidencjonowanych obiektów w 2021 roku w porównaniu z rokiem 2020 zwiększyła się o 34 zakłady.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 186 kontroli i rekontroli sanitarnych oraz nałożono 2 mandaty karne. Ponadto na terenie powiatu kaliskiego odbywały się regularnie kontrole w związku z przestrzeganiem przez przedsiębiorców i personel przepisów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Podczas wykonywania kontroli covidowych współpracowano z podległymi pod nasz powiat Komisariatami Policji, w ramach wspólnych działań, jak i indywidualnych akcji przeprowadzono 324 kontrole.

7.2. Stan sanitarny obiektów w 2021 roku

Pomimo stanu epidemii i utrudnionego przeprowadzania czynności kontrolnych pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzili 186 kontroli i rekontroli tj. kontrole zatwierdzające nowo powstałe obiekty, kontrole interwencyjne, kontrole w ramach urzędowego poboru prób, kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF, kontrole zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Skutkiem podejmowanych działań i stwierdzonych nieprawidłowości były 2 mandaty karne na sumę 800 zł przede wszystkim za wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia w obiektach obrotu żywnością. W roku 2021 nie wydano decyzji administracyjnych.

7.3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2021 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu skontrolowały 34 środki transportu żywności. Wszystkie środki transportu spełniały wymagania sanitarno-techniczne umożliwiające zachowanie odpowiedniej jakości przewożonych artykułów spożywczych.

Zakłady produkujące żywność posiadały na ogół własne środki transportu, pozytywnie zaopiniowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Większość obiektów obrotu żywnością dysponowała prawidłowymi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych. Niektóre zakłady korzystały z usług specjalistycznych firm transportowych.

7.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2021 roku pobrano do badań laboratoryjnych 100 prób żywności. Zakwestionowano jedną próbkę Mąka pszenna BIO pełnoziarnista typ 2000. Próbkę pobrano dodatkowo poza planem poboru próbek celem weryfikacji. Ze względu na zagrożenie zdrowotne firma wprowadzająca do obrotu ww. produkt otrzymała decyzję nakazującą wycofanie z obrotu kwestionowanej partii towaru.

7.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadza kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Pasz), który służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W 2021 roku odnotowano 10 przypadków powiadomień alarmowych dotyczących produktów wytworzonych lub dystrybuowanych na terenie powiatu kaliskiego, było to m.in.:

- stwierdzenie obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności – proszku z liści neem (Miodła indyjska – *Azadirachta indica*) w produkcie pn. Super Neem Leaves;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn. gałka muszkatołowa;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów karbenzemu i benomylu w próbce ogórka gruntowego;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w produkcie pn. kapusta pekińska;
- stwierdzenie zawartości niezadeklarowanej substancji alergennej– glutenu w produkcie pn. pieprz czarny;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu w produkcie pn. Cassia Korintji;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu w produkcie pn. goździk;

- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn. mąka pszenna BIO pełnoziarnista;
- stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella Spp.* w 1 z 5 próbek produktu pn. ziele angielskie;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorotalonilu w produkcie pn. bazylia.

Na podstawie oceny ryzyka podejmowano działania zapewniające wyeliminowanie zagrożenia oraz monitorowano wycofywanie produktów z rynku, podejmowano również działania wyjaśniające i działania zaradcze, stosownie do stanu faktycznego.

7.6. Ocena sposobu żywienia

Ze względu na zamknięte szkoły i przedszkola lub naukę w systemie hybrydowym w roku 2021 podobnie jak i w roku wcześniejszym nie dokonano żadnej kontroli obiektu oświatowego oraz nie dokonano oceny jadłospisów.

7.7. Podsumowanie

1. Rok 2021 to kolejny rok pandemii COVID-19, w którym podobnie jak w roku ubiegłym duża część działań pracowników była skierowana do pracy na rzecz walki z wirusem SARS-CoV-2.
2. Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu jest zróżnicowany w poszczególnych grupach podmiotów żywnościowych ale utrzymuje się nadal na dość wysokim poziomie.
3. Przeważająca większość przedsiębiorców branży spożywczej wdrożyła system jakości HACCP oraz Dobrą Praktykę Produkcyjną (GMP) i Dobrą Praktykę Higieniczną (GHP).

VIII DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2021 roku przez PPIS wynikały przede wszystkim z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej, stanowiąc tym samym priorytetowe kierunki podejmowanych inicjatyw w promocji zdrowia środowiska lokalnego. Specjaliści ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali w szerokiej współpracy środowiskowej działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. W roku 2021 odbyła się VIII edycja Kaliskiego Tygodnia Zdrowia – 2021, ph. „Z pasją po zdrowie” pod honorowym patronatem Starosty Kaliskiego, Prezydenta Miasta Kalisza oraz Wielkopolskiego Kuratora Oświaty. Organizatorem wydarzenia jest Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Kaliszu przy współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu i delegatury w Kaliszu, Straży Miasta Kalisza, Oddziału Regionalnego PCK, Kuratorium Oświaty, Szkolnego Związku Sportowego, Młodzieżowego Domu Kultury. W tym wydarzeniu biorą udział przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych poprzez udział w konkursach, quizach wiedzy, konkurencjach sportowych.

W 2021 roku prowadzono szerokie działania informacyjno – edukacyjne dotyczące:

- wystąpienia epidemii,
- poprawy nawyków żywieniowych oraz zwiększenia aktywności fizycznej,
- ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu wśród dzieci, młodzieży i ogółu społeczeństwa, zapobiegania paleniu tytoniu i inhalowaniu e-papierosów wśród uczniów, zmniejszenia narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu,
- wzmocnienia przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- przygotowania młodych ludzi oraz całego społeczeństwa w zakresie zapobiegania HIV/AIDS,
- wzrostu wiedzy na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie ludzkiego organizmu,
- wzrostu poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych nimi zagrożeniami oraz profilaktyki chorób odkleszczowych,

- profilaktyki grypy,
- bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku zimowego i letniego.

Przedsięwzięcia prozdrowotne adresowane były do szerokiego kręgu odbiorców w liczbie **10622 osób**.

W roku 2021 na terenie powiatu kaliskiego realizowano następujące programy zdrowotne i prowadzono akcje oraz kampanie społeczne:

1. **„Mamo, Tato – co Wy na to?”** - program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-6 lat, którego głównym celem jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych dziecka, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy.
2. **„Czyste powietrze wokół nas”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Ma on za zadanie wykształcić u dzieci umiejętność radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.
3. **„Nie pal przy mnie, proszę”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci z klas I-III szkół podstawowych. Jego zadaniem jest uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, uświadomienie dzieciom, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem, wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.
4. **„Bieg po zdrowie”** - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych, którego głównym celem jest zapobieganie paleniu papierosów wśród uczestników zajęć, zarówno obecnie jak i w przyszłości, a także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.
5. **Projekt edukacyjny „Trzymaj Formę!”** - adresatami są uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych i ich rodzice. Inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym dwukierunkowym podejściu: promującym przyjemne, zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Program oparty jest na założeniu, że aktywny styl życia jest zdrowy, przyjemny, łatwo osiągalny i przystępny finansowo dla wszystkich niezależnie od wieku, płci i aktualnej sprawności fizycznej.

6. ***„Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia”*** w ramach którego Inspekcja Sanitarna prowadzi m.in. działania informacyjno-edukacyjne, szkolenia nauczycieli i innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych działań profilaktycznych, szkolenia dla dzieci i młodzieży oraz rodziców mające na celu wzrost wiedzy nt. szkodliwości palenia papierosów oraz inhalowania e-papierosów.
7. ***„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”***, który określa politykę rządu w zakresie zapobiegania HIV/AIDS i zwalczania ich społecznych skutków. Głównymi zadaniami Krajowego Programu są: ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS tj.: prowadzenie długofalowych programów profilaktyczno-edukacyjnych dla młodzieży, organizowanie uświadamiających kampanii medialnych, rozszerzanie sieci punktów wykonujących testy na obecność HIV z profesjonalnym poradnictwem, międzynarodowa wymiana doświadczeń w walce z HIV/AIDS; poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez promowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu w zakresie profilaktyki HIV, pomocy zakażonym HIV i chorym na AIDS, promowanie projektów integracyjnych z chorymi.
8. ***„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”*** dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem projektu jest ograniczenie używania alkoholu, tytoniu, narkotyków i środków zastępczych tzw. „dopalaczy” przez młodzież, a więc czynników, które mają zdecydowanie negatywny wpływ na zdrowie i mogą prowadzić do uzależnień.
9. ***Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”*** – celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę, poprzez zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawa

10. nia się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

11. **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – program edukacyjny adresowany dla dzieci przedszkolnych 5-6 letnich. Jego celem jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Jednym z głównych założeń programu jest propagowanie zdrowego stylu życia. Program skierowany jest również do rodziców czy opiekunów dzieci.

realizacja akcji i kampanii społecznych oraz działań w związku z wystąpieniem stanu epidemii:

- obchody Światowego Dnia Zdrowia (7 kwietnia)
- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja)
- obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada)
- obchody Światowego Dnia AIDS (1 grudnia)
- comiesięczny monitoring dotyczący sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- działania związane z wystąpieniem stanu epidemii: koordynacja kampanii #SzczepimySię – cotygodniowe raportowanie do WSSE w Poznaniu, przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, nakładanie izolacji, kwarantann, wpisywanie oraz weryfikacja w systemie EWP, SEPIS, dyżury alarmowe, bieżące załatwianie spraw związanych m.in. z wymazami, kwarantannami, izolacjami, z przekraczaniem granicy, przekierowania do innych powiatów.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia koordynowała i nadzorowała działania promujące zdrowie poprzez:

- szkolenia i narady dla uczestników reprezentujących różne instytucje i grupy zawodowe, a także szkolenia edukacyjne dla młodzieży szkolnej, (Młodzieżowi Liderzy zdrowia kontra HIV, oraz kontra tytoń),
- poradnictwo metodyczne,
- dystrybucję materiałów oświatowo zdrowotnych i pakietów edukacyjnych,
- wypożyczanie materiałów dydaktycznych,
- współpracę z pracownikami ds. promocji zdrowia w jednostkach samorządowych,
- wizytacje placówek,

- wykorzystywanie inicjatyw lokalnych dotyczących promowania zdrowego stylu życia,
- współpracę z lokalnymi środkami masowego przekazu,
- monitoring i ewaluację.

Na terenie powiatu ziemskiego w 2021 roku przeprowadzono 15 porad z 15 osobami, 18 szkoleń dla 103 osób, 21 wizytacji programowych placówek, podczas których dokonano 68 ocen realizacji interwencji programowych.

- „Mamo, Tato – co Wy na to?” – 12 ,
- „Czyste powietrze wokół nas” - 10 ,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – 4,
- „Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia” – 2,
- „Nie pal, przy mnie proszę” – 12,
- „Trzymaj Formę !” – 13,
- „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” – 4,
- „Bieg po zdrowie” – 11.

W ramach działań oświatowo zdrowotnych i promujących zdrowie wydano i przekazano 1197 sztuk materiałów edukacyjnych (tj. plakaty, poradniki, scenariusze zajęć, broszury, ulotki), nagrody dla laureatów konkursów: „Nie pal, przy mnie - proszę”, „Nie daj szansy AIDS” i konkursów przeprowadzonych w ramach Kaliskiego Tygodnia Zdrowia, które zostały ufundowane przez: Starostwo Powiatowe w Kaliszu, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Kaliszu, Akademię Kaliską im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Straż Miejską z Kalisza, Urząd Miasta Kalisza, a także gadżety 438 szt. otrzymane od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Starostwo Powiatowe w Kaliszu, Akademię Kaliską im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (tj. odblaski, długopisy, smycze, zakreślacze, piłeczki i inne). Przesyłano pliki w wersji edytowalnej zamieszczone na stronie <https://gis.gov.pl/aktualnosci/przydatne-materialy-o-koronawirusie/> do wykorzystania w działaniach informacyjnych do wszystkich placówek oświatowych, przychodni, szpitali, urzędów.

Podsumowanie

1. Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu w szerokiej współpracy środowiskowej przy współudziale nauczycieli, młodzieżowych liderów zdrowia oraz innych służb działających na terenie powiatu.
2. W roku 2021 na terenie powiatu ziemskiego realizowano 8 programów zdrowotnych i prowadzono wiele akcji oraz kampanii społecznych.
3. Przedsięwzięcia prozdrowotne adresowane były do szerokiego kręgu odbiorców w liczbie 10 622 osób.
4. W ramach działań oświatowo zdrowotnych i promujących zdrowie wydano 1197 sztuk materiałów edukacyjnych (tj. plakaty, poradniki, scenariusze zajęć, broszury, ulotki), przekazano nagrody dla laureatów konkursów: „Nie pal, przy mnie- proszę”, „Nie daj szansy AIDS” i konkursów przeprowadzonych w ramach Tygodnia Zdrowia, a także 438 szt. gadżetów otrzymanych od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Starostwa Powiatowego w Kaliszu, Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.
5. W związku z wystąpieniem stanu epidemii podjęto szereg dodatkowych działań m.in nakładanie izolacji, kwarantanny, wpisywanie do systemu EWP, SEPIS, dyżury alarmowe, bieżące załatwianie spraw związanych m.in. z wymazami, kwarantannami, izolacjami, przekraczaniem granicy, przekierowania do innych powiatów.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zakresu zadań Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu należy uzgadnianie w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obejmujące uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

- opiniowanie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obejmujące wydawanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- kontrola obiektów w trakcie ich realizacji w zakresie zgodności z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi,
- zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów budowlanych oraz dla zmiany ich sposobu użytkowania, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,

Powyższe zadania wykonywane są w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek organów administracji samorządowej lub zainteresowanych podmiotów i mają na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już po etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie gmin.

Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców, gdyż umożliwia ono właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju między innymi przemysłu, usług uciążliwych i hodowli w stosunku do tzw. chronionych obszarów (przeznaczonych na mieszkalnictwo, szkoły, itp.).

Plany zagospodarowania przestrzennego są uzgadniane na podstawie prognozy skutków wpływu ustaleń planu na środowisko i zdrowie ludzi. W omawianym okresie uzgodniono ogółem 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów Prażuchy Nowe, Marchwacz, Zakrzyn, Brudzew, Korab. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego były poprzedzone opinią o studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodniono 3 zakresy i stopnie szczegółowości informacji wymaganej w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (działki w gm. Ceków-Kolonia, Żelazków, Opatówek).

Mając na uwadze szeroko rozumianą ochronę zdrowia publicznego w przeprowadzonej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano uwagę na:

1. właściwą gospodarkę wodno - kanalizacyjną, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia,
2. prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwienie odpadów, ochronę ludzi przez nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza.

W drodze postanowienia uzgodniono 11 projektów decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (np.: budynki inwentarskie w m.: Saczyn, Szczytniki, Czempisz; instalacja odzysku i regeneracji wody w m. Zbiersk Cukrownia, budynek części samochodowych w m. Zbiersk Cukrownia, myjnia bezdotykowa w m. Opatówek, budynek koszy metalowych w m. Opatówek, budynek handlowy w m. Szczytniki, budowa instalacji regazyfikacji w m. Długa Wieś Trzecia, produkcja napoi gazowanych w m. Brzeziny, budynek suszarni w m. Zaleśna).

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) przywołuje Państwową Inspekcję Sanitarną do uzgadniania przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu jest obligatoryjne oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może nie być wymagane.

W związku z planowanymi inwestycjami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wydano 99 opinie sanitarne (np.: budynki inwentarskie w m.: Lipe, Cienia Folwark, Michałów; ujęcia wodne w m.: Jastrzębniki, Dębniałki, Zamęty, Złotniki Małe, Kościany, Petryki, Stary Kiączyn, Bogusławice, Kolonia Skarszewek, Ostrówek, Zbiersk, Żegocin, Bogucice, Dębsko; sieć kanalizacyjna i wodociągowa w m.: Lisków, Borów; fermy fotowoltaiczne w m.: Kosmów-Kolonia, Ceków-Kolonia, Rajsko, Kuczewola, Rychnów Kolonia, Kuszyna, Zbiersk-Cukrownia, Krowica Zawodna, Cienia II, Zamęty, Gadów, Godziesze Małe, Zakrzyn, Przystania Kolonia, Lisków, Iwanowice, Biała, Marcjanów, Małgów Kolonia, Kościelec – Kolonia, Pieczyska, Plewnia Nowa; drogi gminne i powiatowe w m.: Zajączki, Młyńsko-Zakrzyn, Brzeziny – Dziecioły, Wyrów – Złotniki Małe, Tłokinia Kościelna - Borów, Gadów, Krowica Pusta, Jarantów Kolonia, Brudzew, Czartki, Szczytniki, Plewnia -Kosmów-Ceków, Popów, rajsko-Pietrzyków, Lisków-Lubien; hala produkcyjno-magazynowa w m. Opatówek; budynki mieszkalne jednorodzinne w m.: Koźminek, Józefina, Kamień; elektrociepłownia gazowa w m. Zbiersk-Cukrownia; hala drobiu w miejscowości Opatówek; stacja paliw w m. Kościany, szklarnia ogrodnicza w m. Kamień; oczyszczalnia ścieków w m.: Zagorzyn, Ceków-Kolonia, Kamień, Saczyn; złoża kruszywa w m. Kościelec, Stobno, Rychnów; punkt zbierania odpadów w m.: Godziesze Wielkie, Skrajnia Rychnowska, Dębe, Józefów; deszczownia pól uprawnych w m. Tłokinia Kościelna, Dzierzbina-Kolonia, Sierzechów, Szulec; przechowalnia warzyw i owoców w m.: Borków Stary; stacja uzdatnia wody w m. Godziesze Wielkie; zbiorniki retencyjne w m.: Morawin, Kościelec,

W 2021 roku wydano w drodze opinii sanitarnych 5 uzgodnień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (elektrociepłownia gazowa Zbiersk; ferma drobiu w m. Marchwacz, 2 fermy drobiu w m. Gadów; ubojnia drobiu w m. Dębe).

Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć takich jak: stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, sieci składowiska odpadów, zakładów utylizacji odpadów, obiektów handlowo-usługowych, zakładów pracy, ferm pozwala na poprawę warunków sanitarno-higienicznych na terenie powiatu. Istotnym celem jest dążenie do zagwarantowania, aby projektowane obiekty w powiecie kaliskim, w tym szczególnie przemysłowe nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludności. W trakcie opiniowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu uzgodnił 32 dokumentacje projektowe.

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej zwracano uwagę na prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, instalacji sanitarnych oraz czy zostały spełnione warunki określone w przepisach szczególnych. W związku z prowadzoną działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonano 44 wizji lokalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu dopuścił do użytkowania 42 obiekty budowlane. Były to następujące obiekty: spożywcze (np. DINO), lokale gastronomiczne, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, przechowalnia produktów rolnych (warzywa i owoce), biogazownia rolnicza, placówka wsparcia dziennego, dom pomocy społecznej, budynek hodowli drobiu, sala gimnastyczna, zakład stolarski PCV, stacja uzdatniania wody, stacje paliw, szklarnia ogrodnicza, Oddział Leczenia Uzależnień, zakład produkcji etanolu „Biorafineria pszenna”, chłodnie i linie destylacji etanolu).

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektowaną przez tutejszy organ oraz przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych.

X. WNIOSKI

Sytuację epidemiologiczną powiatu kaliskiego w 2021 roku kształtowała przede wszystkim panująca pandemia COVID-19.

Kontynuowano zadania związane z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem, polegające na:

1. Udzielaniu informacji na wszelkie tematy organizacyjne związane z epidemią zwłaszcza rozpoczęcia i zakończenia kwarantanny lub izolacji.
2. Niezwłocznym kontaktem telefonicznym z osobami i z dodatnim wynikiem badań w kierunku wirusa, ustalaniu osób z kontaktu i nakładanie na te osoby kwarantanny.
3. Koordynowaniu przepływu informacji z lekarzami rodzinnymi POZ.
4. Zbieraniu informacji o zakażeniach, osobach będących w kontakcie z osobami zakażonymi.
5. Codziennym raportowaniu dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie miasta Kalisza.
6. Budowaniu bazy danych (rejestrów) o zakażeniach, do wykorzystania w planowaniu kolejnych działań.

7. Koordynowaniu masowego dostępu do badań przesiewowych - współpraca z mobilnymi punktami pobrań.
8. Kontroli obiektów w zakresie przestrzegania ustanowionych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
9. Współpracy z innymi instytucjami takimi jak: Komendą Miejską Policji, Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, w ramach prowadzonego nadzoru nad osobami objętymi izolacją lub kwarantanną.

W celu dalszej poprawy stanu bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie grodzkim należy kontynuować następujące działania:

1. Prowadzić nadzór nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
2. Sprawować nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
3. Prowadzić monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Wzmocnić nadzór nad produktami wprowadzanymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
5. Wykonywać analizy mikrobiologiczne próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.
6. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
7. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.
8. Prowadzić nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
9. Przeciwdziałać narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.
10. Sprawować nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych, substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.

11. Sprawować nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
12. Realizować niezbędne czynności zapobiegawcze lub kontrolne w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego.
13. Sprawować zapobiegawczy nadzór sanitarny pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powiatu kaliskiego.
14. Inicjować zadania w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z potrzebami społeczności lokalnych i aktualną sytuacją epidemiologiczną powiatu kaliskiego.
15. Kontynuować współpracę z władzami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi celem eliminacji zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia i życia ludności.